

ПЕТЯ – ПРИСТАН ЗЕЛЕН

НАЦИОНАЛЕН ЛИТЕРАТУРЕН КОНКУРС “ПЕТЯ ДУБАРОВА”

сборник с наградени творби

Бургас, май 2022 г.

© ПЕТЯ – ПРИСТАН ЗЕЛЕН

Национален литературен конкурс “Петя Дубарова”, Бургас, май 2022 г.

Сборник с наградени творби

© Съставител и редактор Елица Дубарова

ISSN 1313-809X

Издание на Дом-музей “Петя Дубарова” – Бургас

Бургас, 2022

НАЦИОНАЛЕН ЛИТЕРАТУРЕН КОНКУРС
“ПЕТЯ ДУБАРОВА”

*Петя –
пристан зелен*

сборник с наградени творби

Бургас, май 2022 г.

МИНИСТЕРСТВО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА

Националният литературен конкурс “Петя Дубарова” е включен в Националния календар за извънучилищните дейности на МОН за учебната 2021/2022 г. и в Програмата с Мерки за закрила на деца с изявени дарби.

Голямата награда и първо място – поезия

Даница Ивова ХРИСТОВА, 18 г.

Профилирана езикова гимназия

“Проф. д-р Асен Златаров”, гр. Велико Търново

краят на света

краят на света
е
всъщност
просто
определена
точка
от
него.

според баща ми
той беше селище.

едно малко селце
увиснало в пространството
между края и безкрая
и досами тях
една пчела
надушила, че в безкрая
има нещо сладко
тя
пореше гравитацията на нищото
приканваше сестрите си от края
не й се ходеше във вечността сама

според баща ми
краят на света беше
онази табела накрая на селото.

STOP
бели букви
червен фон
все ще се намери приложение
на тръбата на уличния знак
не е забита особено дълбоко

според мен
краят на света също е село.

онова село
където
скелетите танцуват в житни нивя,
огрени от лунна светлина
където
от некролозите по уличните стълбове
са останали само ветреещи се снимки
където
ако протегнеш ръка към нощното небе
ще уловиш звезда,
ала тя ще ти струва един танц с мъртвите
където
не чуваш дискотека в съседите
а единствено тракащи се прозорци

според мен и баща ми
очертанията на края на света
се размиват ей в онзи двор
където един залутан пчелар
дири последната си пчела
сред жито и кости.

Второ място – поезия

*Милица Ивайлова ИВАНОВА, 17 г.
Първа езикова гимназия, гр. Варна*

* * *

Днес
за първи път
прегърнах баща ми.
Прегръдката му бе
овална и топла,
леко прегърбена, изморена,
дълбока като кораб,
силна като дъбов лист,
така чуждо позната.
Сякаш цял живот
някой ме е люлял
в обятията му.

Сляпа точка

Слепоочията —
две крехки ями,
два слепи кръга
на нашето разминаване.
Хлътнали в
непрозорливостта им,
чертаем кръгове.
Кръг в кръга —
всеки в собствената
си сфера на сляпост.
Сляпа точка сме ние —
недовършени,
недоизказани,
невидими
един за друг.
Всеки в неговия
си кръг на слепота.
Сляпа точка са дните ни,
сляпо премигват очите ни,
сляпо въздишаме,
сляпо се търсим.
Вече не те виждам.

* * *

Да се изсипеш от утробата ми,
по изгрев ти да се изхлузиш,
да попиеш изпод ноктите
на сянката ми.

Да дереш петите на краката ми
и сухо да скриптиш под кожата.
Да се завалват думите ми
под теглото ти.

Да се завивам със идеята,
че твоята тежест лека е
като върха на мащерка.

Трето място – поезия

*Божана Тонева СЛАВКОВА, 17 г.
НУМСИ “Проф. Панчо Владигеров”, гр. Бургас*

Розовото момиченце

**В гърлото ми има люлка
а на нея момиченце в розова рокля и бяла шапка
На него не му трябва цигулки за да се разплаче
и щурци за да му е тихо
Тя е доста приказлива когато я слушат
а когато обича иска да мълчи
Тя знае да пише само в тъмното
и така и не се научи да крещи
Тя мрази римите
Обичаше да се смее най-грубо
Тя съблече розовата си роклички
за да я смени със зелена
Тя дръпна струните
в гърлото ми
и написа стихотворение**

Прашинки

Летят и обичат прашинките.
Кожа, точкувала се във запетайки.
Летят и обичат слънцето,
огряващо ги само за малко.
Летят само на слънце,
за Слънце.
Залез
всяка една от тях.
Защо така променяш света
като просто стоиш
и му се радваш.

Океан

Риба, гукаща по стъкло
Водата приижда към мен
Защо ми е гърло защо ми е корем
защо ми е тяло защо съм си аз
Водата
Водата блести във захлас
и се радва на себе си
на късчетата светлина
подхвърлени ѝ да изпълни номер

Риба, хвърляща се по земя
по мек килим възможно бял
Очи със формата на риба
Очите в мен са океан

Първо място – проза

Ния Станимирова ВЪЛНОВА, 19 г.
Първа езикова гимназия, гр. Варна

Пръстите на краката

Пътят към душата е през пръстите на краката.

Тази стара семейна поговорка, често приемаше различни форми в значение от чия уста излизаше.

Баба ми си боравеше с тези думи като с оръжие.

Тя някак винаги знаеше кога се разхождах боса, било то по студените плочки в кухнята, или по кривите керемиди на покрива. Имаше очи и уши, във всеки ъгъл и във всяка стая, а троснатият ѝ тон винаги ме преследваше, без значение дали тя беше в другия край на къщата или навън в градината. Въпреки безбройните ми босоноги провинения, за първи път се сблъсках с бабините думи-оръжие, след една от най-сериозните ми настинки. Босите ми дъждовни танци, със заровени пръсти в леглата на петуниите, бяха накарали краката ми да посинеят, а лицето на баба да пожълтее при вида ми — мокра и разнасяща пръст из цялата къща. Нямахме викове, нито мърморене, а само тишина и бързо прекръстване — ехото от честите ѝ изказвания: “Въй, веднага си сложи чорапи” или “Обуй се, ще настинеш”, беше затихнало, скрило се по шкафовете и под тежките килими. Тази вечер, когато баба ме сложи да спя, вместо лека нощ и целувка, стовари върху мен бремето на думите, които, въпреки че не разбирах какво означават тогава, ме накараха да спя завита през глава и с чорапи, за остатъка от лятото.

След летния инцидент, зловещата закана дремеше в дъното на главата ми, достатъчно затихнала, че да се освободя

от страха и отново да захвърля чорапите. Баба беше насочила думите към мен още няколко пъти след случката и всеки път гледах бързо да захлупя с ръце краката си, за да предотвратя думите от това те самите да се вселят в пръстите ми и да направят нещо на душата ми, без мое знание.

Леля ми си беше създала навика да ги мънка под нос като някакво заклинание всеки път, когато си слагаше или сваляше обувките.

Пъргаво изтананиканите думи се стрелнаха към мен без предупреждение. Тънкият писък, който изскочи от устата ми и последвалите бързи стъпки към най-близкото ми скривалище, накара леля да захвърли обувките настрани и да ме последва. Тя беше винаги готова за игра и рядко задаваше въпроси, появяваше се от нищото всеки път, когато нова идея за приключение започваше да цъфти в главата ми, самата тя изниквайки, сякаш по команда, пред мен. Понякога си мислех, че не е реална, че е плод на въображението ми.

Смехът ѝ се чуваше из всяка стая, запечатан в кремавите стени, редом с назиданията на баба. Понякога звуците се примесваха едни с други и се образуваше хаотична хоровост, която съживяваше къщата още повече. Кънтене на смеха ѝ за пореден път озари околността, когато ѝ споделих страха си от семейната поговорка.

Големият орехов гардероб в спалнята на баба и дядо, за дълъг период от време, играеше ролята на най-добрия ми приятел, когато леля я нямаше. Извитите линии по вътрешните стени на ореха, образуваха физиономии, които семеняха всеки път, когато мигнеш. А ако се заслушах в тишината след дълъг период на говорене, често в отговор, орехът изкърцваше и празните закачалки започваха да тракат.

Леля се беше подпряла на отворената врата на гардероба, в очакване да се покажа иззад меката стена от дрехи. Когато видя, че присъствието ѝ не промени нищо, бръкна в масата от висящи палта и шалове, и без много да се чуди, ме дръпна за голите крака и ме изтегли напред към ръба на дъската.

— Баба ти, ме плашеше по абсолютно същия начин, когато бях на твоята възраст. И аз мразех спарените чорапи и терлици, които винаги ни кара да носим. Не съм сигурна дали поговорката не е чисто и просто измислена за непослушни деца като мен и теб — след което стискаше носа ми между пръстите си, — но твоят дядо, сподели с мен една тайна.

При тези думи, снишава глас и се навежда към мен заговорнически, с гръб към бабините уши и очи, разпръснати из цялата стая. Показалецът ѝ натиска леко всеки пръст на босите ми крака като клавиши на пиано.

— Възглавничките на краката, са най-меката част от човешкото тяло, затова са най-привлекателни за лошите духове.

— Лоши духове? — питах я аз, с ококорени очи.

— Мхм, като тези, които метем постоянно из под мивката в избата. Тайната на твоя дядо, който много добре знаеше номерата на всеки навъртащ се около къщата дух, е че ако всеки път, когато си слагаш или сваляш обувките, изтананикаш поговорката като заклинание, няма как духовете да се шумугнат през пръстите ти и да ти замърсят душата.

Ореховите дъски изскърцват под тежестта ми, в съгласие, и старите дрехи на дядо, които още стоят непокътнати в гардероба прошумоляват, готови да защитят всяка негова дума.

— Е, ако дядо е знаел за това, защо остави духовете да стигнат до душата му? Да не е забравил поговорката? Ментално разбирам, че съм сгрешила. Лицето на леля посърва и образът ѝ започва да трепти както правеше всеки път, когато нещо я разстроеше. Израженията по стените на ореха, се превръщат в гримаси и колкото и пъти да мигнеш си оставаха все същите.

— Различно е. Смъртта не слуша никого и нищо.

Брат ми ги избягваше.

Срещата ми със Смъртта, тази странна дама, на която леля се сърдеше, се състоеше от много пръсти на крака и студеното спокойствие на моргата.

Не разбирах защо големият ми брат работеше в този грамаден хладилник. Неприятният хлад и непрестанното жужене на белите лампи караха мястото да изглежда като видение. Усещах, че не трябваше да съм там — знаех, че не трябваше да съм там и въпреки това дузината пръсти, които се подаваха под сините чаршафи в другия край на мазето ме приканваха да остана. Движех се бавно по плочките, в опит да не вдигам много шум — не исках по-случайност да събудя завитите през глава пациенти. Не можех да си обясня как не им е студено с отвити крака и по-важното как не ги беше страх от възможността злите духове да се промъкнат между пръстите им. Реших, че се притеснявам излишно за тях, та аз бях там, можех да кажа семейното заклинание и да изгоня всеки навъртащ се дух. Приближих се до стърчащите пръсти и плахо докоснах с едната си ръка, големия сив палец на единия крак. Странно, възглавничката беше суха и вкочанена, леля не ми беше споменавала какво да правя в такъв случай. Не исках да объркам нещо, възможно беше да има изключение и за тези неща, затова преместих вниманието си към другата маса. Пръстите там бяха леко жълти, с малки черни петънца по тях и приличаха на презрял банан. Бяха изключително меки на допир и моментално се нуждаеха от закрила. В застоялата тишина на моргата, гласът ми се разнесе като лек бриз и се смеси с бръмченето на лампите.

— Пътят към душата е през пръстите на краката.

Тялото пред мен потрепна почти незабележимо. Монотонният звук на лампите, наподобяваше все повече скандиране и шушукане на далечни гласове. Имах чувството, че ме наблюдават от различни кътчета на моргата, създания по принцип скрити от човешките очи, сега излезли от дупките си, с притаен дъх, в очакване.

Пътят към душата е през пръстите на краката.

Миризмата на пукани чушки, изведнъж нахлува в ноздрите ми, а звука от приближаващи стъпки става все по-отчетлив в гъмжашия от пресипнали гласове хладилник. Усещам вкопчването на ледени пръсти в ръката ми и пред мен

стои брат ми като привидение.

— Да не съм те чул отново да използваш тези думи, разбра ли ме? — при което ми дръпна силно ухото. — Не дай боже, те чула Смъртта. Нямах място тук.

Брат ми беше прекалено зает да се прекръства, за да ме пита защо въобще бях в моргата, а аз прекалено заета да гледам втренчено в жената зад него, за да мисля извинения. Седеше мълчаливо, с безизразно лице и мътни очи. Имаше същите черти като тези на баба и леля, а краката ѝ бяха боси. Кожата ѝ беше тънка и вените, които се спускаха по целите ѝ ходила, ги караше да изглеждат синьо-лилави. Мъж дивият ѝ поглед, който бавно обхождаше безцветното място се спря върху мен — очите ѝ изгубиха предишната си сива мъглявина и на нейно място се намести добре познатата пакостливост. И само ми кимна.

Преди да се усетя, брат ми вече ме буташе към изхода на големия хладилник и нагоре по стълбите, далеч от спящите хора и странната невидима жена. И двамата не отронвахме дума, докато се качвахме по стълбите. Когато стигнахме до върха и вече бях сигурна, че сме достатъчно далеч, за да ни чуят духовете от моргата, зададох въпрос:

— Знаеш ли как изглежда Смъртта?

Брат ми не обичаше да му задавам от въпросите си и често ме хокаше, когато прекалявах с любопитството, но този път само ме погледна и отговори:

— Не, но знам как мирише.

— Как?

— На пуканите чушки на дядо.

Второ място – проза

Николай Димитров ПЕТКОВ, 18 г.
АЕГ “Гео Милев”, гр. Бургас

Функите на небето

На сестра ми, която винаги ме разсмива

1.

В Рая никой не е нещастен. Там всички хора са щастливи. Слънцето никога не спира да пече, а дъжд не вали.

Обитателите на Рая не знаят какво е локва. Затова, ако по някакви неблагоприятни съдбовни обстоятелства се случи да попаднат на такава, те по-вероятно биха я взели за портал към друго измерение, отколкото за най-обикновено находище на мръсна вода.

В Рая също така няма бедност. Няма и войни, защото няма власт. Там хората нямат управници. Освен това никой не работи и никой не притежава нищо повече от едно жилище — досущ като това на всички останали. Така няма конкуренция, нито борба за надмощие. Всички гледат един на друг като на приятели.

Райските земи не познават и разрушаващата сила на мислите, не са им известни самотата и страданието — въобще, от хората, които живеят на земята, за какво става дума, най-добре могат да разберат единствено безмозъчните. Или, казано по друг начин, Рая няма общо с нашия свят.

2.

В Рая всички се казват Ха. Така е, защото те не виждат как, ако бъдат разноименни, това би допринесло за щастие-то им.

Ха, за когото ще става дума оттук нататък, нямаше проловутата съдба на някои свои литературни братовчеди — един, събудил се като гигантско насекомо, друг, отказал да плаче за майка си, а трети, умрял от мъка по възлюбения си шинел. Нашият Ха беше, тъй да се каже, един изкупителен герой. Някой, който се оказа чисто и просто на подходящото място в точното време — и то по пълна случайност, само за да види и да разговаря с онзи персонаж, който всъщност може да се смята за истински важен или поне за доста по-значим в контекста на това повествование.

А с какво толкова бе специален човекът, когото Ха забеляза по време на една от своите безцелни разходки в един от многобройните зелени паркове в Рая, където този ден беше само един от безкрайните слънчеви дни, предстои да разберем по-нататък.

3.

Докато се скиташе по дълга алея, на която един след друг, на определени пространствени промеждутъци, се редуваха завои, Ха съгледа възрастен човек да стои встрани от пътя и да съзерцава небето. Тук, за да бъде по-ясно на читателите, е важно да отбележим, че значителна част от хората в Рая бродят по цял ден, защото им е скучно. Иначе са много доволни от живота си. Както и да е. Сега нека се върнем при стареца.

Той носеше плътно тъмносино палто, подходящо за есента, която жителите на Рая не познаваха, защото при тях беше вечно лято. На главата на стария човек се мъдреше килнат на една страна каскет, а в ръката си той държеше лула, която пушеше, сякаш беше напълно погълнат от заниманието. Панталоните му бяха силно нагънати в долната част на краката и изглеждаха като да бяха много дълги и всъщност той да ги бе смъкнал, но палтото му да го криеше, та когато старецът решише, да можеше невъзмутимо да прочисти пикочните си пътища точно върху яркозелената трева пред себе си. Очите му спокойно и благонамерено гаснеха зад очи-

лата с рогови рамки, но Ха все още не можеше да види това, защото гледаше човека в профил, а не в анфас.

Прекарал известно време, взирайки се в чудноватия образ пред себе си, Ха реши да се приближи до обгърнатото от дим лице, чийто притежател беше скрил другата си ръка в джоба на палтото и методично я караше да тършува в него, като че ли търсеше нещо.

— Какво правите тук, господин Ха? — загрижено попита новодошлият, заставайки до стареца така, че последният да му бъде перпендикулярен.

Отговор не последва. Старецът само дръпна от лулата си и в същия момент другата му ръка се подаде от джоба, стиснала кръгла златиста дреболия със здрав конец, навит на ролка по средата. Приличаше на йо-йо, чийто край възрастният човек се зае да пуска до долу и после да изтегля нагоре. Старецът правеше това почти по инерция, като продължаваше да пуши и да гледа небето, без да обръща внимание на натрапника до себе си. Щом почака малко обаче, Ха реши да го попита пак. Той зададе въпроса си по следния начин:

— Да не сте се изгубили?

Дали защото бе заговорил повторно, или понеже леко беше повишил тона си, този път Ха привлече вниманието на стареца и той се обърна с лице към него, така че нашият герой най-сетне успя да види спокойните и замислени тъмнокафяви очи, обгърнати от лек дим и скрити зад дебелите стъкла на очилата.

— Мед ли продавате? — попита на свой ред старецът с цялата невинност, на която беше способен.

Ха го изгледа. “Луд — каза си той. — Няма какъв да бъде.” Но в Рая всички бяха в добро душевно състояние, защото нямаше основание за обратното. Тогава откъде се беше появил този неха!

— Разхождам се — отговорът на Ха дойде машинално. Той продължаваше да гледа човека пред себе си.

— О, извинете — някак оживено отвърна старецът и с

леко тревожен жест свали по-ниско ръката, с която държеше лулата, — в моята страна има недостиг на мед и Ви взех за един от новите продавачи. А Вие нямате никакви униформени знаци, които да насочват към това. Нито носите мед — странникът все да се извинява. — Това трябва да е от климатичните изменения. Днес е необичайно слънчев ден и главата ми е прегряла. Затова и Вас помислих за меден търговец. Простете.

Старецът направи недодялан жест с ръката, в която беше лулата му, за да изрази съжалението си, а после дръпна задълго и издиша гъста струя дим. През това време Ха го гледаше объркан. Първо, хората в Рая мислеха, че няма други земи отвъд техния окъпан от слънцето свят. Пък и самите приказки, и поведението на стареца се струваха на нашия герой абсурдни; нещо повече — без да си дава ясно сметка защо, Ха ги смяташе за зловещи.

— Откъде сте Вие? — съмнително попита той стареца.

— Не знам — старият човек отговори кратко и прямо. Той гледаше Ха право в очите.

— Искате да кажете, че не знаете откъде сте, така ли? Нали именно за Вашата страна говорехте, че в нея нямало мед.

— Недостиг — поправи го старецът. — Казах Ви, че има недостиг на мед. И това причина ли е да зная как се казва страната ми?

Ха се готвеше да отвърне, когато другият го прекъсна:

— Не знам нито коя е тя, нито какви са размерите ѝ. Нямам идея и колко хора живеят в нея, или кой и как я управлява. Но отскоро там сме свидетели на осезаем недостиг на мед и може би тъкмо властите са наели тези нови и предимно млади чуждестранни продавачи, които обикалят градове и села и предлагат стоката си на когото срещнат.

— А за какво ви е този мед? — попита Ха, гледайки стария мъж насреща си с все по-нарастващо любопитство, което изместваше вцепенението от първоначалната изненада.

— Това е просто — отвърна старецът, сякаш му бяха за-

дали извънредно лесен въпрос, и отново поднесе лулата към устата си. — Защото в моята страна вали пепел. Очите на Ха се разшириха.

— Какво имате предвид?

— Нищо. Просто Ви отговарям.

— Нима в държавата Ви вали пепел?

— Определено. Макар че не знам какво е “държава”.

Ха не обърна внимание на последното. Той продължи да пита:

— От колко време ваят тези дъждове? И каква е причината?

Старецът се замисли. Погледна настрани и се взря в красивите зелени поляни, огрени от вечно бликащата и неизчерпаема светлина на райското слънце.

— Не помня със сигурност, но мисля, че завая отдавна. Поне от първия такъв дъжд е минало достатъчно време, за да е приел вече всеки случващото се за нормално. — Старецът отново се извърна към Ха. Погледът му беше спокоен и неподвижен. — Колкото до причината... Един ден от небето просто завая пепел и това е.

— Никога ли не спира да вали? — въпросът на Ха излезе от него съвсем естествено — той сякаш се бе слял с желанието си да добие пълна представа за историята.

— Не — отговори старецът и после отново се взря в пейзажа наоколо.

Крайт на поляните така и не се виждаше. Цветът им искреше от лъчите на слънцето и единственото, което нарушаваше впечатляващата им цялост, беше дългата вита алея, прорязваща зеленото безбрежие като змиевидна река. Нито един малък връх на трева на трепваше и никой не се мяркаше наоколо. Бяха само Ха и неизвестният господин, който внимателно дръпна от лулата си и бавно издиша дима, възторгнат от ширналата се пред него природна красота.

— А как се озовахте тук? — наруши мълчанието Ха, като гледаше стареца с неприсъща за себе си вдълбоченост.

В началото човекът дори не издаде, че е чул въпроса и

продължи своето безизразно съзерцание. После ъгълчетата на устата му леко потръпнаха и се дръпнаха назад, и той набързо примигна. След това възстанови спокойното си и непоклатимо изражение и като се обърна към Ха, започна:

— Пепелта заваля отдавна — повтори той. — Не помня точно кога, но постепенно тя доведе до сривовете на някои хора. Едни свикнаха, научиха се да живеят така. Казваха, че каквото днес имаш, утре може да го изгубиш и това е съвсем естествено. Причината: животът бил безпардонен, но пък си бил също така и шанс, та трябвало все пак да сме му благодарни, задето по случайност или не той се бил паднал тъкмо на нас. — Старият човек си пое дъх за кратко и заговори с друг тон: — Използвахме мед. Всички. Оказа се, че от храните, които ядем, единствено в него се намира нещо, стимулиращо психиката на хората, така че те да могат да понесат новия пепеляв свят. Въпреки това обаче беше трудно да се издържа. Светът ни стана сив и обгорен. Постепенно и медът започна да се изчерпва и се наложи да го получаваме като внос, защото нашите пчели не смогваха с производството, пък и много от тях измряха от отчаяние. И те като хората понасяха пепелта различно, макар за повечето тя да бе главно пречка за летенето и извършването на обичайните дейности. Ето защо все по-често взеха да се забелязват тези чужди доставчици и продавачи на мед, който обаче за много хора се оказа неефективно лекарство срещу психологическите щети, причинени от дъждовете. Не след дълго броят на непригодните към сменената реалност започна да нараства и продължи да се увеличава до момента, в който Властта не излезе със специална заповед по случая. Бе се взело решение, с цел опазването и излекуването на всички, неспособни да свикнат с пепелта — а не за съпротива срещу нея, да се учредят специални медицински центрове; заведения, в които щеше да се осъществява лечението на неадаптивните. — Странникът направи кратка пауза, колкото да дръпне от лулата си и да развие конеца на златната си играчка, след което пак поде разказа: — Скоро единствените сгради, които се строяха в

родината ми, бяха райските центрове. — Зениците на стареца се изместиха в горните десни ъгли на очните му ябълки и за момент останаха така: — Там се изпращаха всички “опепеленоболни”. Назначаваха им някакво непроучено лечение, за което никой не знаеше дали ще успее да им помогне, или пък просто ежечасно ги тъпчеха с антидепресанти. Третираха ги по старата метода, която с години бяха прилагали върху душевноболните, но за която в този случай нямаше никакви доказателства, че има какъвто и да било шанс да доведе до подобрене на постъпилите. Причината беше, че тези хора не бяха луди по рождение и не се бяха побъркали сами. Горките... просто се опепелиха отвътре. — Старецът отново се умълча. Нито един мускул от лицето му не потрепваше, но за миг то леко заприлича на цигулка, която някой подръпна на шега. Като че ли устните му едва забележимо се отлепиха, но не защото той се готвеше да каже нещо, а просто така — от краткосрочния провал на усилието да стоят допрени една до друга. След това те отново се слепиха, но само за малко, понеже, с неочаквана горчивина в тона, старецът зададе на Ха следния риторичен въпрос: — Нали знаете, че във всичко неминуемо се срещат нарушители? — Казвайки това, той се подсмихна и поднесе лулата към сухата си уста. Ха се взираше в него, без да разбира. — А може и самият Вие да сте един от тях... — След като две стари трапчинки отново се появиха на лицето му и странникът остана така за няколко мига, той продължи, но вече с по-строг и делови глас: — В началото райските отделения бяха болници. Те приемаха само онези, които се бяха опепелили отвътре. Чрез медикаментите и най-вече заради количеството, което им се даваше, страдащите се пренасяха в друга реалност — място, където, както казваха самите лекари, “слънцето никога не спира да пече, а дъжд не вали”. — Старият човек дръпна от лулата. — Постепенно обаче болниците се превърнаха в санаториуми. Райските отделения започнаха да приемат всички, които не можеха да намерят така нареченото щастие в битието. Но които за сметка на това бяха готови да инвестират колкото е необходимо

в лечението си.

Постепенно се разкриха още райски отделения — правеха се все по-бързо и в тях се използваша все по-разнообразни лекарства — редица от тях неизпробвани или със съмнителен състав, само и само да се осигури удоволствие за разстроената клиентела. С други думи, хората, които можеха да си позволят, плащаха, за да бъдат чисто и просто надрусани, стига това да означаваше бягство от изпепелената действителност.

Странникът, който при последните си думи беше направил няколко резки повторения с позлатената си играчка, сега се успокои, започна да я свива и отпуска по-бавно и задълго дръпна от лулата си, като после се освободи от дима с дълбока въздишка, но насочена настрани — така че да не запрати гъстата бяла струя в лицето на Ха. Той от своя страна го гледаше и точно сега наум се молеше старецът да се извърне, за да не вижда за известно време очите му. Ала странният господин обаче не го правеше и съвсем невъзмутимо се вираше в един от многото хаховци в Рая — точно този, който съвсем случайно — горкичкият!, се оказа нашият изкупителен герой. Накрая обаче Ха не се сдържа и попита:

— Искате да кажете, че всичко тук не е истинско?

Старият човек го изгледа за секунди, а после завъртя глава под ъгъл четиридесет и пет градуса и след едно последно разгъване на играчката си, той я пхна обратно в джоба на палтото. Все едно слагаше край на някакъв тайнствен ритуал. И като се съсредоточи в лулата си, която сега държеше с две ръце и внимателно разглеждаше, старецът цял се обърна настрани и така показа на Ха, че срещата им е приключила. У последния обаче яростно се надигна нетърпение и той продължи да упорства:

— Нима всичко е само някаква наркоманска халюцинация!? И аз ли съм участник в нея!? Това ли е щастието!? Само по този начин ли е възможно? — Той никога не бе изричал толкова дръзки думи и не се бе чувствал така въвн от себе си. Но и изобщо никога не се бе усещал жив в такава изклю-

чителна степен.

Старецът мълчеше и гледаше лулата си. Ха бе спрял отчаян, но и едновременно някак обнадежден поглед върху него. Изведнъж повя хлад. Топлият летен полъх, който беше характерен за Рая, рязко се смени от необичайно студен вятър, брулещ дърветата. Ха инстинктивно се огледа. Отрупаните със зеленина клони наоколо сега бяха превити под тежестта на хиляди кафяви листи, които разбунтувалият се студен въздух събаряше по земята. Слънцето внезапно бе потънало зад гъсти сиви облаци, погълнали светлината и превърнали я в безлесни потиснатост. Самото време се бе сменило. На Ха му се стори, че може да долови звука от ожесточеното тиктакане на невидими часовникови стрелки — препускащи, сякаш завихряни от електрическите бъркалки на миксер. На мястото на деня неусетно дойде непроницаема нощ, в която единственото, което нашият герой можеше да различи, беше димът от лулата на стареца. Въпреки това той изпита необичаен прилив на смелост и решителност и извика на странника:

— КОЙ СТЕ ВИЕ ТОГАВА? ОТКЪДЕ ЗНАЕТЕ ТОВА? И ВЪЗМОЖНО ЛИ Е ЧОВЕК ДА БЪДЕ ЩАСТЛИВ В ПЕПЕЛТА?

Чу се смях. Кратък и кух. Последва мълчание. Долови се само лекият звук от деликатно разцепване на въздуха, предизвикано от движението на някого. И когато видя идеално подредените бели зъби на стареца, разкрили се заради широката му усмивка в мрака, Ха успя само да си помисли, че никога не е виждал по-ужасяващо нещо през живота си и че едва ли отново ще стане свидетел на подобно. А после — за броени късове от времето — той усети как нещо го потиска. Бе почувствал, че стомахът му се свива от страх още когато задуха студеният вятър, но сега... Далечни и неясни удари се стоварваха върху железните порти на съзнанието му, което той за първи път си представяше като крепост. Какво означаваше всичко това? Къде бе отишъл Рая? Ха пребледня и усети как леки капки студена пот се стичат по челото и страните му. Тогава мракът пред него се оцвети в червеникаво и

старецът, чието лице необяснимо се бе подмладило, нададе пронизителен налудничав вик. Той беше забил палеца си в отвора на лулата и няколко искри бяха изхвърчали заради натиска.

— АЗ СЪМ БОЛЕН! — изкрещя подмладелият се старец. — БОЛЕН! — И усмивката му сякаш се опъна още, като че зае цялото му лице, макар на практика тя да беше единственото нещо от него, което се различаваше в тъмнината. Искрите от лулата му се бяха стопили.

Странникът полека се приближи до Ха. Заради дълбокия мрак обаче той продължаваше да вижда само безумната му усмивка. Тогавя старецът поднесе пръста си, все тъй забит в отвора на лулата, съвсем близо до лицето на героя ни и започна неистово да се смее:

— ХА-ХА-ХА! ГОСПОД ДА ВИ ВЗЕМЕ, ДЯВОЛИ! — По незнаен начин старецът успяваше да вика, без да отваря устата си и да разваля ужасяващата си усмивка. — АЗ СЪМ БОЛЕН, СЛАВА ТЕБЕ ГОСПОДИ, БОЛЕН СЪМ! ЕЛА ДА СИ НАГЛЕДАШ ПИЛЦИТЕ, да видиш как са се окъпали в боя!... — Последните му думи бяха изречени с мрачен и дълбок глас. Той ги каза, след като тъкмо беше обърнал гръб на ужасения Ха, и с последвал отново силен смях, старецът постепенно се смали и не след дълго изчезна сред тъмнината. Това стана тъй загадъчно, както необяснимо и забулено в тайнственост бе и самото му присъствие посред зелената безкрайност на Рая.

А междувременно нашият избраник отначало едва доловимо, а после все по-отчетливо започна да чува веселия звук от позната звънка мелодия и успя да отвори очи точно навреме, за да види как слънчевите лъчи нахлуват през прозорците на стаята му и заедно с ведрата музика от радиостанция “Радост” го приканват към поредния прекрасен ден на безгрижие.

4.

Избраният на случаен принцип от нас образ все още не може да намери обяснение за онова, което преживя, макар и само насън. А сън ли беше то наистина?

За Ха това всъщност няма значение. Неговият безгрижен живот продължава и до днес, а кой знае — може би ще трае завинаги.

Но какъв беше смисълът от цялата тази история?

Това е Ваша работа — на вас, читателите. Аз само Ви разказах една необичайна случка в Рая, за да знаете, че такива чудеса стават и там.

* * *

ПП: Едно-единствено нещо настъпи в безоблачното съществуване на нашия герой, който впрочем няма и най-бегла представа, че е бил предопределен с томболата на случайността. Сега Ха отново се разхожда, но понякога се спира ей така, вървейки сред необятната зеленина на Рая, и продължително се взира в ясното небе. Бе го правил и преди. Но — както никога до този момент — той беше започнал да забелязва дребни пукнатини сред синята шир — сякаш пробити от най-тънката игла на света, зад които в сиво-черно се очертаваше пейзажът отвъд високи прозорци, преградени с решетки, боядисани в бледорозов цвят.

... Ха бе единственият в целия Рай, който виждаше дупките на небето и учуден се спираше да ги наблюдава...

Трето място – проза

Даница Руменова КОСТОВА, 18 г.
МГ “Д-р Петър Берон”, гр. Варна

Хаим

Мъжът пред мен ме целува по челото.

Нежно. Бащински.

Ръцете му са още силни и пълни с живот, докато стиска моите. Брадата му е още черна, но лицето му е озарено от светлина, която няма възраст. Кара го да изглежда древен, могъщ. Образ, като че рисуван от монах, като че запечатан в икона — но жив, от кръв и плът, стои пред мен.

Плача. Сълзите ме задушават в хватката си, а гърлото ми се дере в хлипове и спазми.

В очите му няма дори капка тъга.

— Казах ти, че няма да им позволя да те отведат, Сара — гласът му е мек и тежък, искрен и уверен — за него не съществува друга истина освен тази, която той изрича. Почти му вярвам.

— А аз ти казвам, че само един е всемогъщ във вселената, а той е горе на небето, докато ти си на земята. Не ми давай напразни обещания, които не ще успееш да спазиш — преглъщам сълзите си сякаш са отрова.

— Кълна се в Бога! — скачам като опарена — Няма да го позволя!

Бутвам полуизпитата порцеланова чаша с кафе с лакът и слагам ръце на устата си. От гърлото ми се изтръгва измъчен звук, който не разпознавам като свой.

— Не се кълни в него! Не се кълни в него и не ми давай напразни надежди, които търся, както удавникът търси глът-

ката въздух, която да нарече последна!

— Сара! — гласът му се извисява в малката, скромно обзаведена стая, в задната част на сградата. Звуковете вълни ме удрят право в гърдите — лицето му е открито, разтревожено. С какво съм заслужила подобен закрильник?

— Отче... — гласът ми е вече спокоен. Сълзите са спрели да текат и усещам единствено примирение. Отказвам да приема възможността, че смъртта не е неизбежна. Веднъж направя ли го, противният вариант ще ми отнеме здравия разум преди живота.

Той долавя недоверието ми и ме прегръща.

— Ще видиш, Сара. Обещавам ти, че ще видиш. Няма да се проваля нито пред майка ти, Бог да я прости, нито пред Божията майка.

Оставаме заедно в мълчание за известно време.

Тръгвам си. Краката не ме държат толкова стабилно, колкото ми се иска.

Следващите дни минават монотонно.

В очакване.

Прекарвам ежедневието си обвита в пашкул от нерви и тревоги. Въздухът е зареден с електричество — трябва една единствена искра, за да гръмне всичко, за да се спуска преградата, която пречи на чувствата ми да прелеят и да ме удавят под собствената си тежест.

Нямам си нищо. Нямам си никого, освен митрополит Кирил.

Имам тази стая, тези четири стени и предмети, безсмислени пред лицето на вечността. Сребърните прибори, останали от майка ми. Черното радио до прозореца. Любимото ми кожено канапе в бордо.

Страхът от смъртта ми изглежда също толкова безсмислен. Какво ще оставя след себе си, че да ме е страх? След като си отида, кой ще пуска радиото, тананикайки си грешните думи? Кой ще обува чехлите в студените есенни дни и ще седи на канапето след края им, изтощен?

Кой ще полива цветята, които от години отглеждам?

Кой ще храни рижавия котарак, който през ден се появява пред вратата ми, куцукайки на три крака, и нежно се отърква в глезена ми с надеждата за хапка от залъка ми? Или всичко живо в живота ми, също като мен, ще изпадне в забвение и ще погине?

Навярно няма да разбере нито едно от тези неща. Този, чието име ни е забранено да изричаме, ще прибере душата ми при себе си много преди да успее.

На седмия ден от срещата ми с митрополит Кирил, на вратата ми се почуква.

Заблъсква.

Преди да успее да реагирам, вътре нахлуват двама мъже в униформи.

Дълбоко в себе си не откривам изненада, но ще излъжа, ако кажа, че няма разочарование — леко като майчина целувка.

Мъжете не си губят времето с приказки — грабват ме за лактите и ме влачат няколко пресечки надолу. Там има още полицаи, които обграждат група евреи. Блъскат ме към тях. Възрастна жена ме хваща за рамото, за да не падна. Кимвам ѝ с благодарност. В очите ѝ няма сълзи — само яростна решителност.

Не знам дали не я съжалявам повече, именно заради това.

Мъжете ни водят нанякъде — не ни казват нищо и никой не смее да пита. Събират и други евреи по пътя, сравняват списъци и продължават. Шествието ни е тъжно и мълчаливо. Никой няма сили да говори — какво може да бъде казано?

Най-накрая приближаваме голяма сграда — училище. Такова, което не ми е познато.

Не щадят никого, докато ни вкарват в двора. Малкото глупци, които се опитват да бягат, биват пребивани безмилостно. Аз гледам само и единствено в краката си. Не виждам нищо, не чувам нищо. Мислено се моля да успее да скоча от сградата, където ще ни отведат, преди да ми направят

каквото и да е. Моля се горещо, по-горещо отколкото си спомням да съм го правила и се надявам това прегрешение да ми бъде простено.

В ума ми изниква образът на митрополит Кирил.

Не успях да се сбогувам с него. Не и така, както заслужавахме.

Не успях да се сбогувам с единствения си близък човек, откакто майка ми почина. С човека, когото чувствах повече като баща от собствения си такъв.

Не успях да му благодаря като за последно.

За пръв път днес в очите ми нахлуват сълзи. До ушите ми достигат хрипове и кръсъци, носът ми се пълни с прах и всичко ми е в повече, всичко е твърде, твърде истинско.

Изведнъж всички замлъкват.

Години по-късно ще помня следващите няколко мига като на забавен каданс. Сякаш съм героиня на филмова лента и действията ми не са моите, мислите си сякаш чувам за пръв път, а думите са привилегия, която не ми се полага.

Главата ми се стрелва нагоре и погледът ми търси отговори. Защо всички са притихнали? Дойде ли моментът да ни откарат към Германия? Готова ли съм наистина? Кой някога е бил готов за пътуване, от което никой друг не се е върнал?

В тълпата се разнася шепот.

— Някой е застанал пред оградата.

Не ме интересува нищо — блъскам се напред. Бутам човешката маса с лакти, колена, в ребрата ми се връзват крайници, до ушите ми стигат грозни думи.

Значение — няма. Трябва да видя кой е.

Очите ми се премрежват, а гърлото ми се стяга като в менгеме.

Той е там. Митрополит Кирил е застанал пред желязната порта на оградата.

Отново започвам да плача. Имам чувството, че никога не съм спирала.

Всички гледаме как полицаите се споглеждат стъписа-

но. Митрополитът говори с онзи, който явно им е началник. И двамата жестикулират разпалено.

В един миг говорят. В следващия, миг митрополит Кирил прескача оградата.

Просто така. Здравите му ръце хващат най-горната ѝ част, кракът му пъргаво се прехвърля, и той леко стъпва от другата страна. Сред нас

Сякаш подпомогнат от сили неведоми, които никой смъртен не би разбрал, черното му расо прелита остро желязо, той стъпва уверено и грациозно на земята. Застава сред нас, обърнат с лице към слисаните полицаи и войници. Горд. Уверен. Величествен.

Не мога да дишам.

— Казах го на Негово Величество веднъж. Ще го повторя и пред вас.

Целият свят замира пред гласа му — сякаш е заповед Божия. Сякаш никъде на земята не се чува друг звук, освен неговите думи — небесни послания.

— С каквато мярка мериш — с такава ще те мерят. — продължава. — За вашите дела Бог бди на небето. Заклевам се, че докато съм жив никой от тук присъстващите няма да напусне Пловдив. — той се обръща и ме поглежда. В очите му има пожар, вечен огън, а в осанката му — магия.

— Отче — полицейският началник, с когото досега спориха, излиза отпред. Кръглото му лице е зачервено от яд, а мънистените му очи сякаш ще изскочат от черепа му. — Ваше високо преосвещение, това не е Вашата битка! Тези хора не изповядват нашата вяра! Напуснете двора на училището, докато можете, моля Ви да не ми създавате главоболия!

— Чия е битката тогава, ако не на последователите на Човеколюбивия? Животът им има точно толкова стойност, колкото и вашия. Семействата им са семейства и децата им са деца. Нямате право да ги отвеждате против волята им. Господ гледа, г-н полицейски началник — същият Господ, който закриля теб, закриля и тях.

— Добре знаете, че не говорите от името на църквата,

отче. Широка усмивка огрява лицето на духовника.

— Говоря от името на Всемогъщия. Той е справедлив.

Заобикалящите ме хора изразяват хиляди различни чувства — объркване и щастие, и надежда, и страх, и срам, и гняв, и любов. Любов към живота, към човека до тях. И благодарност. Някои са скептични. Някои — като мен — не са спрели да плачат.

Следващите думи на митрополит Кирил до края на света ще отекват в стените на съзнанието ми. Като чужд спомен — далечен, но близък.

Той се обръща към нас — погледът му е прикован към всеки присъстващ едновременно, всевиждащ и безкраен. В него виждам хората около себе си, виждам и своя образ, отразен във волята му за живот, виждам всеки, когото съм обичала и в този миг той е всичко.

— Където отивате вие, и аз идвам с вас!

Светът наоколо избухва — в крясък, в плач и молба. Началникът умолява духовника да си тръгне, умолява го да се отдръпне, но той е категоричен като скала — очите му са все така пагубно зелени в своята решителност.

Стоим на двора с часове, но вече го няма отчаянието. Няма я безнадеждността. Сълзите са сладки, вместо солени — животворни. Няма траур. Непознати хора ме прегръщат и аз им позволявам. Възелът в гърлото ми ту се заплита, ту се разплита.

Митрополит Кирил дълго говори с присъстващите униформени началници. Те се пенят, ръкомахат, повишават тон — но знаят, че не могат дори да го докоснат, освен за да му целунат ръка — ако той им разреши.

Насред глъчката и шумотевицата един мъж — великан се изправя гордо. Отчетливо се извисява гласът на митрополита:

— Анатема, на това пъклено дело!

Чувам собственото си дишане като лятна буря. Мъже възрастни са на колене пред своя спасител, с очи отправени към небесата. И духовникът гледа натам. Сякаш чака всеки

миг гръм да поразии бюлостителите на реда. В края на това страшно безмълвие един пощенски служител с униформа, която може би преди години е била зелена, пристъпва плахо към полицейския началник и с треперещи ръце му подава някаква хартиена лентичка.

— По телеграфа... — заеква горкият човечец. Гледа божия служител и се кръсти — заповед... от София...

Най-накрая ни освобождават.

Духовникът идва при мен, сияещ. Силно ме притиска и аз плача, като че ли за последен път.

Какво друго би могло да ме разплаче след днешния ден?

Но и как да не си позволя да роня сълзи, след като това означава, че съм жива и мога да плача?

Не са ми останали думи, с които да изразя благодарността си. Мълча. Той ме разбира без думи. Притиска ме до себе си и гали косата ми, така както би го направил родител.

Тази вечер всички се прибираме у дома.

Аз дълго стоя пред къщи без да помръдна. Гледам захарената боя на бялата врата и несъвършенствата в мазилката на стената. Виждам, че една от завесите е спусната — виси, а другата не.

Главата ми прелива от мисли. Не трябва да се успивам, за да занеса яйца на г-жа Овадия. Дали се е развалила дръжката на банята отново? Трябва да купя хляб, несъмнено.

Дали ще мога да погледам залеза утре? Ей така, за удоволствие?

След цяла вечност се решавам да отворя вратата. Ръката ми е още на дръжката, когато чувам тих звук. Обръщам се и виждам в краката си рижавия котарак, който толкова често ме посещава. Станал е толкова мършав, че едва се движи, а липсващата му част от предна лапичка сякаш ми се набива на очи още повече.

Прибирам го да живее с мен вкъщи. Давам му име — “Хаим”¹.

---

¹ Хаим — живот (иврит, б. а.).

Поощрение – поезия

*Пламена Димитрова КАРАКОЛЕВА, 19 г.
ПЕГ “Проф. д-р Асен Златаров”,
гр. Велико Търново*

* * *

Как се караше колело,
как се готвеше мусака,
как се пускаше старата Перла 05
как се обича.

Чалъмът на всичките е един —
да си припомниш
как става.

В сърцето ми лежат
изтощени пеперуди,
в мрежа от паяжини,
застоял въздух,
разпилените парчета на пъзел
и един прозорец зад спуснати завеси.
Не мога да си спомня как се обичаше,
а има кого.

Поощрение – поезия

*Мария Георгиева ПЕТРОВА, 18 г.
9 ФЕГ “Алфонс дьо Ламартин”, гр. София*

* * *

стъпкан червей в локва от
автомат
АК-47
номер 3859
Отвлечен;
изравнен
с одрана кожа
червей
капилярите в очите са
зачервени и
натежават, опънати като маркуч без
изход,
душата се подува от
купчината неизплакани стъкла
нараства като лишей, пръска се по
шевовете;
излетява от гумените
ластици,
в които е пристегната — и само те остават да
ри-ко-шират.

пляс

от едно нищо отивам към друго нищо
обременена свобода

хванатата душа се спуква
изтича като гной
от разпиляни пропиляни парчета балон
дефрагментиран
се връщам в своето.
А ТО ВЕЧЕ Е НА ЕДИН ЧОВЕК-ИСТОРИЯ
червей
с ЕГН 3859
изтекъл сред морави пъпни върви
кълвачи
протрити членове
и спънати вълни.
натъпкваме се в помийно вряло канче,
всеки ври по своему
и сам.
грабежът е откраднал всичко
а капанът си остава
пуст

Поощрение – поезия

*Патрисия Радославова ИВАНОВА, 19 г.
ЧПГЧО “Челопеч”, с. Челопеч, обл. София*

* * *

Ти – всичко в едно, всички страни са ти запълнени,
всички крайности събрани.
Твоите малки океани тихо говорят.
Погледът – слънце,
залязващо нежно над бряг,
приглушен от пенливи вълни.
Тъй непознат,
ала вдъхващ спокойствие.
А аз като хала, нестихваща и пламтяща,
като любимото море с неизвестни води,
желая още – неопитомено, страстно, коварно...
Ще се изгоря, но не ще се смиря.
И все пак...
Халата е била лятно чудовище.
Зима е,
а тя стихна, смири се.
Желае спокойствие, което вече е тъй далеко.
И се слива с далечния хоризонт –
пламък от търсени спомени.
А бесните вълни,
блъскани яростно от есенния вятър,
премрежват хоризонта.
Умирайки бавно,
той потъва в своя блян.
Вече е недостижим.

Поощрение – поезия

Деница Станиславова МЛАДЕНОВА, 16 г.
ГЧЕ “Г. С. Раковски”, гр. Бургас

Изгубено парче

Вървя по пукнатините
на един счупен пъзел.
Не харесвам картината –
има изгубено парче
в сърцевината.

Изгубих се по тези пътеки.
Къде е парчето? Къде е пътят?
Заставам на празното място.
Идва човек и казва:
“Колко хубава картина!”

* * *

**Мъка ми е,
че не можем от сълзите
с цвят на чисто небе
да засеем златни ниви,
които да блестят
по-силно
от падащата в сянка
капка кръв.**

Поощрение – поезия

*Яна Чавдарова ПАНОВА, 16 г.
ЕГ “Пловдив”, гр. Пловдив*

Пчела

Ужили ме пчела. Болеше.
Остро жило в кожата продупчена.
Сякаш днес за втори път ми беше,
сякаш и преди се беше случвало.

Горчеше с киселинен дъх на мед
като бучка лепкава във гърлото,
като нажежена лава, като лед,
като тънък вулканичен прах от дъното.

Вчера, днес и утре, утре, утре
светът ще продължи, светът жужеше
и някъде под кожата изпръхнала
ужили ме пчела, но не болеше.

Котка

Животът отново се прави на котка,
промъква се тихо, поста вя ни клопки —
гледа как в тях пак послушно се хващаме,
как се оглеждаме, как се оплакваме.

Вижда усмивките, сълзите под клепките,
вижда как мръщим се отново на сметките,
вижда как пак и пак се отдръпваме,
как крием сърцата и връзките скъсани.

Боли го и без да задава въпроси
животът обува краката си боси,
отваря душите ни, вади болезките
и накрая оставя само бележките.

Защото, когато в капана се тикнем
ще знаем — дължиме сърце до повикване.

Поощрение – проза

Велислава Юлиянова ЩЕРЕВА, 18 г.
АЕГ “Гео Милев”, гр. Русе

Физика на музиката

На меломаните

Де да можеше... понякога да не сме. Да не сме уморени. Да не сме тъжни. Да не сме хора.

Да сме частици. Елементарни. Кварки. Със своите антикварки. Пак да се търсим едни — други. А когато решим — да се отпуснем в нечия енергия, която да ни отведе нейде далеко, където е магично...

Ала в това безвреме се чувстваме особено — три следобед ли е или минава четири часа сутринта? Но и няма значение, макар частици, ние сме сред хора! Фантастични същества. Така подредено объркващи. Така жизнено уморяващи.

Така аз — малкото кваркче, отпускам елементарните си сетива и се хващам за един летящ фотон наблизко. Еей, колко бърза той! Кацайки на някакъв тъмно цветен нос ме оставя, оправдавайки се със среща с електрон, а аз се залавям да се сприятелявам.

Човекът, върху когото бях поставен, киха доста, едва не падам. Останалите частици ме въвеждат в обстановката — закрепили сме се към четиридесет годишен мъж, малко оплешивял, но пък дълбоко влюбен в музиката; Междуременно наблюдавам изящството в моето обкръжение — кварките и античастиците кръжим в едно поле, сблъскваме се, подминаваме се. Нищо не ни задържа. Същевременно знаем, че

някъде там един от хилядите (анти)кварки е единствен, само за нас и продължаваме да се лутаме за него. А и аз сякаш мярнах един по-особен...

Музикантът мръдва леко. След малко пак. Започва да ходи. Нарамва тежък предмет, но не успявам да анализирам какъв. Придвижва се бавно на някъде. Атмосферата става по-задушна. Цигари. Алкохол. И някаква енергия. Не, не е човешка, нещо по-висше ще да е. Идваше от другия ъгъл на бара, където и отивахме. Енергията пулсираше и се усилваше. Моят музикант като че ли се настани в най-голямата гъчканица от вибрации. Изважда инструмент от багажа си. Златист тромпет. Меденият звук е твърде пленяващ и аз внезапно се гмурвам в него. Енергията му постепенно се затопля, успоредно тоновете вървят един след друг със спираловидно движение, засилващо се към света отвъд... а аз (не)случайно се понасям с мелодията. В ритъма на вълната виждам до себе си да танцува някакъв антикварк. Толкова грациозно, леко... но той не ме забелязва, продължава валсовата си стъпка, след него и аз започвам своята. А жизнената хармония между инструментите не оставя празно място на сцената; звуците летят като парашути, в които и аз се нося.

Ала хората толкова бързат... Едва бе започнал разгарът на тоновете, когато въздухът внезапно миноринизира. Тъкмо отрезвял от сладкото пиянство на динамиката се оглеждам: кога съм се озовал на пианото? На няколко милисекунди от мен съхнат две-три следи от уиски; озъртайки се нагоре виждам крайчеца на чаша, от чийто ръб зее тлъста капка. Висок тон се извисява; капката потреперва. Пианистът въздиша. Втори, по-нисък тон, следват още. Преди капката да ме удави, впрягам всичките си беззащитни елементарни усилия, за да се придвижа на по-далечния край на клавиша. Тогава обаче пръстът на музиканта ме докосва. Без да се замислям се захващам за него, оставям се да ме понесе отново към вечността на мелодията. Така опознавам всеки един клавиш, черен или бял, с белези от времето в мазните петна или драскотините; изричам съболезнованията си на загубилите

глас (последният висок и третият нисък отляво-надясно), което обаче става за части от секундата заради забързалия се такт... Дано са чули уважението ми; люблювам се на тъкмо излъскания бронзов надпис под нотната поставка, назоваващ марката пиано и нечий две издълбани векови имена...

Така този забележителен човечец ме понася нагоре, над пианото и хваща нещо с два пръста. Тежък дим се прокрадва между тоновете. Остава цигарата в пепелника, а аз ненадейно се оказвам отстрани на бойното мелодично поле. Плененият музикант разсеяно е оставил пушалката си наобратно и пепелта се рони върху ми. Черно-сивкавият прах сякаш в синхрон с тъжната песен пада бавно, бавно... после с ритъма рязко забързва, изчезва за секунда, пак се връща... дори кирливата пепел е заплена от непредсказуемата музика.

Смрадливият сняг ме подхлъзва, а аз, падайки, се захващам за нагорещена дълга тел, която пружинира наляво-надясно във въздуха, едновременно с което музикантът ѝ се разхожда по подиума. Отблясъците от тежките му пръстени играят китарните акорди, докато аз се шмугвам помежду им като нинджа, въртя се като акробат надолу по струната си. Внезапно другата ръка замахва с перце, което аз използвам за трамплин, откъдето отскачам така високо... Права задно, предно, странично — небивали салта, прожекторите осветяват мен, малкия самичък кварк... Поглъщащата музикална вълна ме понася в следващото ми приключение. Невидимо рисува миниатюрна шапка и камшиче в ръчицата ми... Сякаш Индиана Джоунс, крача колкото мога по-бавно по стръмна пътека, пълна с препятствия — изскачащи хоризонтално от двете посоки: тъпи шипове, опитващи да ме затиснат, но уви — бавни са, хаха!

Ала не мислете, че куражът ми е вроден — плахо с друга частица сме се хванали. А музиката, през която преминахме, заслужава да бъде чута: така весела, макар мимолетна. По време на спускането ни сещаме меки пръски, идващи из отзад, а около нас виждаме възбудените ноти да танцуват сякаш за пръв път, като деца; вият движенията си заедно, по

двама, по трима, сами. Няма как — саксофонът е твърде завладяващ — а те дори не ми обръщат внимание, на мен, странната частица, която ги гледа с копнеж, която желае също да поспре за едно завъртане... в този момент осъзнавам, че моето другарче е пуснало ръката ми... Но музиката не спира, а кой съм аз, че да я прекъсна! Вълната ме прищпорва, мисли, че знае по-добре от мен какво да се направи...

Докато не попадам в някакво невероятно по размери гърло на същия инструмент, където аз отскачам от дъното, блъскам се в тавана и така няколко пъти, ритмично, горе — долу, горе — долу, горе... и хвърквам извън златното тяло, летя. Приземявам се върху кожено легълце; така меко ми се струва, а аз доста се изморих... Но сънят ще почака — в следващия момент исполинско дърво без корени и клони удря силно по кадифената ми постеля, която се оказва доста еластична и ме кара да подскоча към великанска златиста чиния, обърната надолу, чийто кристален удар ме кара да оставя умората настрана. Без угризения отскачам няколко пъти от барабан на барабан, без да забележа, че до чинелите бе приближил още един музикант.

Преди да разбера какъв точно бе обаче, бивам засмукан на топло и задушно място... светлините изчезнаха в миг... Приятната хладнина на инструментите също... Къде ли се намирам? И все пак усещам музикалната вълна тук... Дори много по-силно от където и да съм бил... сякаш е по-интензивна, но и хармонична, по-истинска... Чак тук разбирам как ритъмът... е... няколко откраднати момента от пулса... как всяка човешка въздишка е почивка от външния свят и още по-дълбоко гмурване в този; как всяко, дори леко движение под мелодията би могло да предизвика хореография, при което човек потапя не само духа си, но оставя и тялото си непринудено да подчини себе си, всичките си сетива на музиката, търсейки вечната хармония...

Аз гальовно докосвам гласните струни. Блуждая между тях. Не мога да спра да им се наслаждавам.

Невероятни.

Божествени.

Нешлифовани диаманти.

Автентично. Човешкото. Без необходимост от изкуствено направени материални инструменти. Само гласните струни и мелодията. Само човекът и Вселеното. Най-чистото музикална връзка. Наблюдавам вибрациите. Светкавици между струните предизвестяват гръмотевичната сила, с която се появяват така нежните тонове... Отстрани които експериментират октавите, вдигат терци, за да може в средата да остане само най-откровената мелодия на душата, отиваща към Духовното царство.

Измежду искрите една се откроява. Нейният ликуващ танц не спира, енергията ѝ е така явна и притегляща... Сетне аз допълвам нейните стъпки и се срещаме — ей там, в центъра на гласа, реещи се... Щастливи, държим се здраво; в течение на танца се въртим все по-бързо около един-другиму... а от допира ни изскача светлина... Анихилираме в такт; преобразяваме се, ала не можем и да помислим да спрем блуса... Докато не се превръщаме в едно цяло — както един с друг, така и с музиката... а енергията ни, родена с песен, следва своята мелодия, където и да я отведе, носеща метеоритната ни любов.

И така мога да ти разказвам до безкрай — нали все някак съм стигнал и до твоето ухо.

Поощрение – проза

Спас Веселинов МОСКОВ, 18 г.

СУ “Св. св. Кирил и Методий”, гр. Бургас

Девет дни

Миналото лято казах на всички, че няма да ме има известно време, нито питаха къде нито задаваха въпроси а родителите ми мислеха, че съм някъде с приятели.

Е, сега съм в нощния влак и пътувам към София, защото този 30-ти август аз и приятелката ми правехме една година от когато сме заедно, беше специален момент за нас и реших да отида да отпразнуваме заедно.

Това пътуване беше нещо нереално за мен, тази вечер не спях много но преди да заспя от едната страна на купето ми се виждаше лилава гръмотевична буря, от покрива на купето капеше дъждовна вода и якото ми се измори, но не беше проблем, от другата страна през прозореца се виждаше пълнолунието, приятно съвпадение

6:05 пристигнах в София не знаех как да отида до квартала й, разчих няколко човека и ми обясниха, че има влак до там, което за мен беше много удобно даже перфектно бих казал. Купих си билет качих се на влака и ако не се лъжа тръгна в 6:25 или 3:30 няма значение, все още ми се спеше, но това нямаше значение тогава за мен.

Взех си телефона и я набрах:

- Аз: добро утро
- Тя (с още сънен глас): добро утроооо
- Аз: след 30 минути съм при теб
- Тя: МОЛЯ, АМА АЗ ОЩЕ НЕ СЪМ ГОТОВА!
- Аз (докато се смея): няма проблем ще изчакам

● Тя: ДОБРЕ, ДОБРЕ, ОТИВАМ ДА СЕ ОПРАВЯМ, ЧАО.

● Аз: (все още се смея) чао, чао.

Вече приближавах квартала селото ѝ не знам каква област се води на София, видях я през прозореца да седи на стълбите, пушеше докато гледаше към земята, явно е замислена си казах като си събирах багажа.

Тъкмо слизах целия отрупан в багаж, докато разбере какво се случва тя вече тичаше към мен да ме прегърне почти разплакана, почти и паднахме де ама лошо няма.

Чувството което изпита беше как токущо съм се прибрал у дома дори да живеех на другия край на България, все едно се завърнах от дълъг поход към уюта на старото.

Поседяхме си малко на гарата колкото да си поговорим на по две цигари и да тръгнем към гората, защото майка ѝ не искаше да спя и тях не само тя а реално цялото ѝ семейство, мен не ме интересуваше бях си взел палатка, два спални чувала, дюшек и фенери по-добре за мен бих казал и по комфортно.

Трябваше да хванем рейса за да стигнем до гробището, беше близо до екопътека във Витоша. Почти бяхме до гробището а преди него имаше един малък баир които трябваше да изчакам всеки ден. Навлязохме по-навътре в гората да намерим някое хубаво място за палатката, при което си спомних за един празен басейн до който сме ходили преди. Беше точно до реката и палатката беше скрита от растения, мястото беше много добро. Разпънахме палатката наместихме останалия багаж вътре, седнахме до реката на сянка да си починем а тя ти потопа краката в гладната река. През това време планирахме какво да правим през седмицата а последните два три дни ще са само за нас, през останалото време ще ходим насам натам с приятели и да.

Започна да се съмнява и трябваше да се прибира, изпратих я до тях. По пътя подскачахме и слушахме музика минахме и по един мост докато стигнем до къщата, като стигнахме ме покани горе, казах здрасти на майка ѝ и отидохме в стаята. Милата беше много изморена не е могла да се наспи,

прочетох ѝ приказка за лека нощ за да заспи по-лесно целунах я по челото казах ѝ лека нощ и тихо излязох от стаята.

Улиците бяха изключително тъмни осветяване със съвсем лека жълта светлина, нямаше хора и беше много тихо. Та реших да звънна на едни стари приятели да ги чуя как я карат да губя време по пътя. Разказаха ми за някакви драми които са се случвали в компанията им или как се чувстват самотни. Нямах какво особено да кажа за това просто се опитах да ги утешавам или да проявявам разбиране. Заради разговорите не разбрах кога стигнах толкова бързо до началото на екопъткета, трябваше да затварям вече нито те нито аз чувахме нещо от шума на реката.

Всяка вечер като минавах от там имаше една къща от която ми светкаха с прожектор, мислех си, че ще крада нещо ама не аз просто живеех там за момента.

Вече влязох в палатката и си хапвах крекери преди да си легна да спя. Пуснах фенерите ми извадих скицника, който бях подготвил като подарък на приятелката ми. Оставаха само още няколко страници които трябваше да запълня е нещо, но бях прекалено уморен за да мисля каквото и да е, просото си легнах.

Около 2:15 — 2:20 сутринта се събудих от ярка светлина и студ, в началото бях объркан защото тъкмо се бях събудил и реших да изляза да погледна от къде идва. Тази светлина беше от луната никога не бях виждал да свети толкова ярко а светлината която падаше право надолу към гората правеше обстановката още повече величествена в очите ми. Върнах се вътре и се завих през глава защото замръзвах и се опитах да заспя отново.

Рано сутринта, е колко рано десет часа и нещо сигурно ме събуди като драскаше по палатката и казваше името ми. Носеше закуска изобщо не го очаквах, но го оцених тъй като знам, че не е най-добрият готвач и се е постарала за мен.

Та днес бяхме решили да се разходим някъде извън София, разгледахме за къде имаме влак и си харесахме Елин Пелин не съм сигурен дали е село или град, както и да е.

Денят беше хубав слънчев почти без облаци, но доста горещ а трябваше да тичаме за да не си изпуснем влака, едвам дишахме накрая защото беше и нагорнище. Все пак успяхме да стигнем навреме за влака. Гледката беше красива, говори и полета с животни стари къщи и шума от влака правеше пътуването още по-приятно за нас.

Тъкмо пристигнахме а на мен много ми се плакаше, тя настояваше да дойде е мен и да ме държи за ръка докато пее, което за мен много усложни нещата, но какво да правя съгласих се все пак. Нямахме си никаква идея какво да правим тук освен да се разхождаме, нямаше какво толкова да се разгледа така че решихме да седнем на сянка до релсите за да играем на карти.

Майка ѝ беше дала някакъв кекс, говореше как не ставал за нищо, че е гаден и такива неща. Преди да кажа каквото и да е тя просто го хвърли в една канавка, отказах се да казвам каквото и да е било след това.

Разбрахме колко е слаба на карти тъй като не успя да победи нито една игра, ние играхме просто на море. Нищо де лошо няма, та второто “най-интересно” нещо беше да хвърляме камъни в една дупка и така ни замина половината ден сигурно. Някакъв господин се появи от нищо и ни се скара ще седим много близо до релсите, искаше да се преместим. И без това Тонито старата ми госпожа по английски ми се обади да се видим бях ѝ казал, че съм в София и да хванахме си влака за на обратно да отидем у тях.

Ще разкажа набързо какво стана, не е толкова важно. Бяхме у тях пихме кафе показваше ни котките си аз пуших на дивана те си говореха нещо после аз с Тони. Стана време да се прибираме Елизабет се прибра аз говорех по телефона отидох в палатката и си легнах, общо взето това беше, нищо особено.

На следващия ден си казахме, защо да не си направим пикник. Слязохме до магазина да си вземем неща за ядене това онова, приятелката ми искаше от почти всичко, ама ѝ стана гузно и си избра няколко неща, сложихме ги в кошни-

цата, взех си една бира и кутия с цигари. Платихме на касата всичко точно, върнахме се пак до палатката извадих спалните чували, постлах ги, наместих храната, взех си пепелника бухал и седнахме спокойно на земята. Майка ѝ звънеше по няколко пъти да знае какво правим, притеснена е била явно, не знам.

Главата ми беше върху скута ѝ гледах нагоре към дърветата които спускаха клони надолу, между тях минаваха малки лъчи слънчева светлина и караха очите ми да примижват, така лицето ѝ беше трудно за разпознаване, защото лицето ѝ беше в сянка и размазано.

Нямаше нужда от музика реката ни беше достатъчна тогава, докато тя ядеше аз само лежах и си почивах върху нея, чувствах се изключително спокоен.

Към обяд стана доста топло навън и в желанието да се охладим решихме, че ще е забавно да плуваме в реката, около реката имаше камъни по които аз я вдигнах и я нося, но не знаех, че камъка ще е хлъзгав и докато се усетя и двамата тръгваме да падаме, е аз я хванах за главата за да не е удари и паднахме. Натъртих си ребрата, но поне тя беше добре и тя се удари, но не прекалено зле. След този гаф се посмяхме, най-накрая решихме да поплуваме в студената река. Аз се потопих само до кръста а моята влезе цялата в реката. Позабвява се измръзна наплискахме се с вода и това ни беше.

Седяхме сгушени на скалите като игуани които се пекат на слънце в тишина докато гледаме малките риби плуващи в реката.

Дрехите ни бяха мокри оставихме ги на една мъхеста скала да се сушат на слънце и не съм сигурен от къде дойде тази идея, но нещата се обърнаха в това, че ще го направим.

Влязохме в палатката, беше невинно дори да се извършат тези неща за очите ми тя все още е невинна и чиста. Беше срамежлива, но и аз все пак да...

И стана това което не трябва нито очаквахме а именно майка ѝ да се появи. Не си беше вдигала телефона от много време и се е притеснила. Някак си разбра какво се случва и

побесня каза до 15 минути да си у нас. Тя се паникьоса, искаше да отида с нея така и направим, майката мен не ме желаше особено там, но както и да е. Вече бяхме отпред тя влезе в къщата аз седях отпред и чаках. Чувах викове, плач, блъскане и ако не се лъжа я е ударила. След известно време майката се появява на врата, обясни ми какво се е случило докато Елизабет гледеше с кървави очи зад нея.

Тя дойде при мен с огромното желание да избягаме в Бургас защото майка ѝ се отказала от нея. А като тя чу това отново побесня дръпна я затвори вратата, аз какво пак в същото положение на изчакване на стълбището.

Стана съмнително тихо, след около 20 — 30 минути се появи майката отново да ми каже че приятелката ми е наказана, няма да излиза значи да си ходя. Попитах дали мога покъсно да се върна да видя как е, все пак и аз се притесних. Разбрахме се вечерта да я посетя за малко и пак да си тръгна.

До тогава рисувах на сянка върху камък около реката по точно беше някъде по средата на реката не помня. През другото време дялках жаба от дърво. Бях стресиран трябваше да се успокоя някак, това беше начина.

Станах, скицника и жабата паднаха в реката... В паниката не знаех какво да спася по-напред,, докато успя да хвана скицника жабата вече отплаваше по течението, това ме натъжи и просто седнах и чаках да се стъмни.

Вечерта лежахме на батута в двора им, гледахме звездите и се топлихме един друг, започваше да захладнява. Усещах как крие нещо от мен и не иска да говори с мен за това което ме ядеш отвътре, дълбаеше. Каза ми че е уморена иска да спи качихме се горе лежахме малко и заспа, или се правеше на заспала. Прибрах си се аз опитвах се да заспя, не можех случилото се днес не ми даваше да заспя. Звъннах на Влади или Владко му викаха някои да ме разсея малко, поне си лягаше късно и можех да говоря с някого. Разказа ми за деня си какво е правел къде е ходел и накрая просто четеше нещо и ме приспа.

Днешния ден беше точно затишието пред бурята освен,

че днес щеше да има наистина буря, пороеен дъжд и преносно. Прекарах деня у тях играхме на игри за телефон двамата и се изнервахме, скоро се очакваше да вали взех си раницата целунах я за чао и тръгнах веднага към палатката. Нали вече съм там, не мога да намеря фенерите ми някой ги е взел. Нямах какво да направя освен да си събера нещата. Тони ми беше звъннала днес да ме предупреди за бурята и предложи да отида до тях защото щеше да е няколко дни, така и направих.

Влязох в метрото и ми се привидя една много позната физиономия, беше на бившата ми приятелка Елизабет беше доста ревнива, понякога не се усещам и споменавам за нея в следствие ми се ядоса, спря да ми говори през тези дни и това беше черешката. Лека полека стигнах до апартамента на Тони посреща ме с кучетата. У тях ми харесваше, спокойно и аромат на старо някак си ми напомняше на дядо ми, много добър човек.

Ще разкажа следващите няколко дни съвсем набързо, губят ми се доста неща се случиха не се и чувствах особено добре.

Бурята дойде и при нас с госпожата по английски гледахме френски филми говорихме за училище, питах я за съвет какво да правя с Елизабет и ревността ѝ. Още следващия ден се ядоса още повече като отказах да спя в един познат, дори не мога да си спомня името му. Родителите му бяха заможни и живееха добре, може би заради това тя настояваше да отида там. След като се ядоса приех, че явно трябва да отида там. Така и направих останах няколко дни и през тези дни тя отказа да се видим защото съм се държал с нея като с малко дете. Аз се страхувай някой да не я нарани.

Минаха и тези дни. Усещам времето като месеци не като дни това беше дълго приключение. Останаха само още три дни. Тъй като реално е наказана майката не позволи да спя у тях три дни а прие само два. Какво да правя отидох в гората на което място все още беше мокро, разпънах палатката, в останалото време довърших подаръка ѝ, той беше нали скиц-

ника ми, стъклена рамка с роза, рамка с пеперуди, свещи, няколко книги и една плюшена играчка която бях ушил. Все пак вечерта отидох да я посетя имаха семейна вечеря. Семейството майка ѝ и сестра ѝ на една маса и аз. Цветна обстановка бих казал, майка ѝ беше с гаджето си, мъжа на сестра ѝ беше довел сина си от другия брак заедно с сина му от този харесвах повече детето от другия брак.

Неловка вечеря беше ще си призная с обичайните въпроси с какво се занимаваш какво учиш какво искаш да учиш, аз просто бързах да изям храната и да отида в другата стая.

След вечеря двете малки деца дойдоха при нас и им рисувах пчели, птици. Те искаха само коли и мотори. С едното дете си намерихме общ език и си говорехме беше хубаво каза, че ще му липсвам. Аз и Елизабет им бяхме като майка и баща не мога да отрека, че не беше забавно. Малко по-късно отидохме на трамплина да подскачаме, да ги занимаваме с нещо като цяло. Всеки път като се целувахме си закриваха очите бяха толкова смешни.

Поговорихме с Елизабет изгладихме нещата и всичко беше наред за сега.

За жалост трябваше да си тръгвам вече. Събрах си нещата слязох долу запалих една цигара и потеглих към моя дом. Така го усещах вече, все едно съм живял там винаги моя скромнен дом, обичах го.

Последните два дни. Събудих се към обяд, събрах нещата ми отново хвърлих боклуците които имах и потеглих по надолнището по гробището, беше умрял човек те тъжаха за него аз тъжах защото скоро си тръгнах.

Днес обикаляхме малко из София до с майка ѝ, Елизабет искаше да купи нещо. Изненада било няма да ми каже. Минахме през училище където работеше майка ѝ, да помогнем с багажа това онова и се прибрахме.

Вечерта преди годишнината ни се скарахме. Спряхме да си говорим всеки правеше нещо то било на телефона било подарък до 12:00 та тя се изправи супер щастлива и с усмивка, прегърна ме и ни чистети след това аз на нея и си разме-

нихме подаръците. Първо аз дадох моя след това тя нейния, беше албум с наши снимки и спомени вътре имаше още много място щяхме да го запълним с времето. Зарадва се на моя подарък също ама бяхме гладни и си направихме блат за торта който после цялата къща опита, поне бяха доволни хареса им. Седяхме още малко време будни преди да си легнем да спим.

Деня започна с добро настроение мерихме си банските отивахме на басейн, искаше от доста време да отиде а сега беше перфектния момент тъй като не знаехме какво да правим. Хванахме си рейса пътя беше приятен времето беше хубаво, рейса не водеше точно до там и трябваше да походим няколко километра до басейна, но си заслужаваше. Нямахме почти никой плувахме сами играхме си с котки катерихме се по камъни и лежахме на тревата. По едно време огладняхме, можеше да си поръча само картофи а аз ядох кафе. Захладня, завих я с хавлията ми, поне св стопли малко. Омръзна ни и си тръгнахме.

Прибрахме се, майката ни изпрати до магазина за продукти и за печено пиле. Отидохме заедно и се върнахме. Аз се изкъпах после и Елизабет, не знаехме какво да правим вече. Харесахме си един сериал гледахме го до късно заболя ме главата, заспах не исках да заспивам исках да прекарам последното останало време с нея, но аз идиота заспах.

Алармата ми звънна към освен девет часа сутринта, поне се реванширах тогава. Разхождахме се излязохме с приятели из София, после се върнахме на батута. Оставаше още малко време нещата ми бяха долу пред вратата вече. Искаше да ме изпрати до гарата аз не исках защото трябваше да се прибира сама по тъмно а на гарата има всякакви хора които могат да й направят нещо.

Казах не, изпрати ме до гарата в селото и си тръгнах. Вече бях на ЖП гарата чувствах се гузно, зле. Звъннах ѝ:

- Аз: Ало, здравей.
- Тя: Да.
- Аз: Поръчал съм ти такси, оправяй се.

- Тя: ЧАКАЙ, КАКВО, ЗАЩО.

- аз: Искам да те видя за последно, след десет минути е при теб.

- Тя: Ама, ама...

- аз: Спокойно, аз ще го платя, чакам те.

- Тя: ДОБРЕ, БЪРЗАМ.

Скоро беше при мен седяхме на гарата и се прегръщаме силно като за последно. Нейният влак беше преди моя така, че трябваше да вземем билет, нали за да се върне тя в квартала им. През тези последни двамадесет минути имаше сълзи, любовни думи, тъжни изречение и обещах да се върна пак да я видя.

Тя вече се качи във влака си и си тръгваше и аз се запътих към моя. Наместих се и просто легнах, чувствах се толкова празен самотен докато чаках влака ми да тръгне и да се прибере след тези десет дни.

Веднага заспах не исках да мисля за нищо просто отказвах много обичах този човек беше моята любов.

Събудих се точно в 6:00 пристигнах в Бургас около 6:35 прибрах се и заспах. Нямах желанието да говоря с никого, нямах енергията нито емоционалната стабилност.

След една седмица и малко Елизабет ме заряза. Каза ми, че съм манипулативен човек, че изневерявам с най-добрия ми приятел, не се чувства добре с мен, трудно ѝ е, че я карам да се чувства зле. В общи линии по нейни думи не съм човека за нея и си тръгна завинаги.

Това беше историята на един мой приятел който скочи от възето на една крехка възраст заради любовта си към едно момиче което не беше готово за сериозна връзка като тази. Уби един добър човек той не заслужаваше това. Реших да не разкажа цялата му история, все пак беше нещо лично за него.

Какво бихте направили ако човека когото обичате най-много, давате всичко за да е добре, да се чувства добре да ви каже това...

Поощрение – проза

Юлияна Стефанова СТЕФАНОВА, 19 г.
ГПЧЕ “Йоан Екзарх”, гр. Варна

Заветният шев

Загнилите дъски скърцаха под тронавите стъпки на дядо Добромир, докато той полагаше всички усилия да измине пътя от леглото си до кухнята. Предвид миниатюрната площ на старото му жилище, това разстояние не беше голямо, ала от много време насам и най-малкото движение бе предизвикателство за възрастния мъж. Навремето неговите баби и дядовци му казваха, че старостта не прощава и сега всеки ден се уверяваше в това. Нито времето, нито обществото му прощаваше. Макар дядо Добри да не бе противник на технологиите и всичките нови машини, дето по негово време са били елементи от научната фантастика, той не можеше да отрече презрението към тях, след като отнеха работата му. Вече всичко се вършеше от машини — по-бързо, по-евтино, по-точно. Включително и шиенето, което ръцете му цял живот са усъвършенствали, за да бъдат заменени накрая от метал без душа. Да, по-бързо, по-евтино, по-точно, но именно душата липсваше.

Добромир успя да се добере до скромния си кухненски плот, изграден от същите гнили дъски като пода. Въпреки треперещите си ръце, той се справи отлично със запалването на котлона и сваряването на сутрешното си кафе. Тъкмо отпиваше първата глътка, когато на паянтовата врата се почука. Старецът знаеше кой стои зад вратата, затова направо му викна да влезе, за да не ходи до нея.

— Добро утро, дядо Добри! — разнесе се бодър млад

глас из малкото помещение. — Виждам, че си успял да станеш и да си свариш кафе. Браво на теб!

— Не смей да ме отписваш още, момко. Може вече да не разполагам с пъргави крака като твоите, ама още има хляб в мене. Сядай, направих и на теб!

Настроението на дядото винаги се повдигаше, когато Алекс го посетеше. Младият мъж беше дошъл от малък град, да учи виеше, да търси по-добър живот, като всички други. Веднъж, когато Добри се препъна на улицата в опит да се добере до дома си след пазар, щеше да се осакати, ако не го беше подхванал младежът. И двамата бяха бърбивци и покрай този си навик бързо развиха странното си наглед другаруване. Оттогава Алекс му помагаше, както намери.

— Дядо Добри — поде младежът, — да знаеш, навън се е стоплило много. Същинска пролет си е вече. Мисля си, че е крайно време да те изведем на разходка.

— Защо ми е разходка? Че аз си излизам постоянно — възропта старецът.

— Да, за петнайсет минути на двора, докато не ти замръзне камбата. Ела да ги размърдаш тия кокали малко. Обещavam, че няма да те моря.

— Ех, момче. Лесно ти е на тебе. Ти си млад и здрав...

— Нали преди малко каза да не те отписвам. Дай да го видим този останал хляб! — настояваше Алекс.

Добри отпи голяма глътка от кафето си и въздъхна победен.

— Е, какво пък. Нека е на твоята.

Алекс му помогна да се облече и след двайсетина минути вече крачеха навън под мъждукащото сутрешно пролетно слънце, като възрастният мъж се подпираше на бастуна си от едната страна и на младия си приятел от другата.

Лека-полека стигнаха центъра на града, по който вече обикаляха хора. Щом наближиха един супермаркет, Алекс спря и рече:

— Дядо Добри, седни на оная пейка да си починеш, аз ще вляза да си взема едни цигари от магазина.

Добромир изцъка с език, но нищо не каза, а се запъти към пейката и бавно се настани на нея, докато Алекс изчезваше зад вратите на магазина. “Лошо прави това момче с тия цигари” помисли си той.

Подпрял ръце на бастуна си и потънал в битови мисли, старецът проследяваше с поглед шевовете на захабеното си палто, негово дело от преди десет години, когато закривените му от труд и старост пръсти не трепереваха. Нищо не го потискаше повече от това да му коства толкова усилия да практикува занаята си, призванието си.

Силна въздействаща мелодия го изтръгна от мислите му. Добри извърна глава встрани, за да зърне източника на музиката: малка тонколона, стара, съдейки по качеството на звука. Нейният притежател явно беше изящното младо момиче, което се бе унесло в уличното си танцово представление. Съдейки по музиката и движенията, изпълняваше някакъв традиционен индийски танц, който дядото не познаваше.

Девојката сякаш бе едно с музиката. Пристъпваше първо от крак на крак, а множеството малки звънчета около глезените ѝ подрънкваха в синхрон с всяка нота. Бялата ѝ рокля контрастираше по необяснимо съвършен начин с мургавата ѝ кожа и с дългата ѝ черна плитка.

Няколкото минути, през които танцът продължаваше, дядо Добромир имаше чувството, че жената разказваше история с прецизните жестове на фините си пръсти, до която можеха да достигнат малцина. Запленен от изпълнението ѝ, той мъчно стана от пейката, помагайки си с бастуна и хем мудро, хем по-бързо от обикновено се приближи към шепата хора, които се бяха спрели, за да гледат.

Озовавайки се на по-кратко разстояние, възрастният мъж успя да забележи, че всъщност дрехите на момичето бяха доста опърпани. Направо си беше дрипаво, в пълен контраст с богатото излъчване на танца ѝ. Съвкупността от екзотиката на движенията на тялото и чувствените изражения на лицето до голяма степен отвличаха вниманието от този факт, но Доб-

ри все пак бе шивач, нямаше как да не му направи впечатление.

Музиката плавно започна да утихва и насъбралите се хора също толкова плавно се разотидоха. Малцина оставиха монети на танцьорката, което дядото сметна за грубо, предвид, че стояха да гледат през цялото време.

С любопитство той се доближи до нея и я заговори:

— Добър ден!

— Добър ден! — отвърна му тя с голяма усмивка.

— Чудесно танцувате, много ми хареса! Как се нарича този танц?

— Благодаря, господине! Това е катак — класически танц от Северна Индия.

Добромир се подсмихна, доволен, че е познал произхода на стъпките.

— А, я кажете, как решихте точно с този танц да се занимавате? Нима българите нямаме също хубави танци?

— Напротив, всъщност много ги обичам. Но майка ми е индийка и е донесла със себе си дотук страстта към катак, която в последствие предаде на мен.

— А защо не сте на сцената, където ще имате публика, която да ви оцени?

На Добромир цял живот му тежеше въпросът, който сега задаваше сам на друг човек. Мнозинството, което идваше да му поръча да ушие нещо, виждаше единствено предмет, от който се нуждае. Освен майсторът, само истински ценители съумяваха да проследят дългия път, през който е минало творението му.

— Работя по въпроса. — рече жената, а жизнерадостта от лицето ѝ се смъкна. — Сега събирам пари за нови дрехи, та да се явя на конкурс. Наградата не е малка и ще успее да помогна на родителите си, както и да финансирам бъдещите си изпълнения. Но вече ми се струва безнадеждно...

Старецът повдигна вежди, давайки ѝ знак да продължи.

— Крайният срок за записване е след една седмица. Наникъде не съм с парите, а трябва да си платя път и престой...

Добри виждаше, че макар стар и износен, платът на роклята ѝ бе скъп. Със стотинките, които ѝ оставяше свидливата публика, никой не би се хванал да ѝ направи костюм, нито щеше да го намери готов. А явно от това зависеше мечтата ѝ — да прави това, в което бе най-добра. “Занаят е танцът — помисли си мъжът. — Но нейният танц е майсторски.” Забил поглед в бастуна си, той се реши.

— Как се казвате, госпожице? — попита след дългият миг мълчание.

— Ваня. — рече тя и отново се усмихна, макар тъга да лъщеше в очите ѝ.

— Ще бъдете ли утре тук, Ваня? — поинтересува се дядо Добри.

— Да. Почти всеки ден съм тук.

Старецът издърпа една петолевка от джоба си и бавно се наведе, да я пусне при другите пари.

— Беше ми приятно — рече накрая и се отдалечи с тромави стъпки.

Не се обърна. Точно тогава от магазина се появи Алекс, който го издирваше с поглед, след като не го видя на пейката.

— Извинявай, че се забавих. Имаше огромна опашка.

— Нека се прибираме — помоли Добри.

Алекс бе на път да възрази, навярно защото бяха излезли само преди около час, но дядото бе категоричен в решението си. Разходката му се стори твърде дълга и ето, че вече отново се намираше между четирите разпадащи се стени на дома си. Малко след като се прибраха, телефонът на Алекс иззвъня. Повикаха го за лекция, която забравил, че днес почва по-рано. Младежът се втурна към вратата, но дядото го спря.

— Момче, чакай малко. Помогни ми набързо с нещо, преди да тръгнеш.

— Кажи какво ти трябва.

— Потърси на тоя твой смартфон как изглежда рокля за катак.

Алекс смръщи вежди в учудване, но нищо не каза. Потърси, каквото го помоли, и му даде телефона си, да разгледа снимките. Паметта му на шивач му позволи да запомни и най-малкия детайл.

— Благодаря ти! — рече сетне. — Тръгвай сега.

След тези думи Алекс напусна дома на Добри. Той не губи нито секунда. Извади всичките си шивашки пособия, прибори да хващат прах, и ги подреди на работното си място. Положи немощното си тяло на изкривения стол и се захвана за работа. Часове наред стоя над шевната машина. Мери, ряза, пак мери. Спираше да си почива, ала за кратко.

Използваше копrienен оранжев плат, който стоеше непокътнат от години. Когато го взе, струваше много по-малко, отколкото сега. Не знаеше точните размери на Ваня, затова се опитваше да кара по спомен от образа ѝ.

Слънчевите лъчи един по един започнаха да се прибират, докато накрая не се надвеси тъмната безлунна нощ. Добри светна полуизгорялата крушка в единствената стая в къщата, и поработи още малко, преди очите му съвсем да се уморят от липсата на ярка светлина. Накрая остави започнатата рокля и отиде да си легне.

“Утре ще отида пак при нея” — реши той, докато лежеше в леглото си с поглед, забит в тавана. — Ако тия дъски не се срутят отгоре ми първо.”

Сутринта посрещна мъжа с главоболие. Добри едва стана от леглото си, за да изпие един аспириин. Въпреки това той продължи работата си, но се чувстваше замаян и отпаднал. Нямаше да успее да излезе от къщи днес със сигурност, особено сам. В сряда Алекс бе зает цял ден и не го посещаваше, нямаше да занимава младото момче излишно.

С няколко карфици в уста, Добромир се трудеше над роклята. Ако по-млад човек се беше захванал с тази работа, щеше да я завърши за много по-кратко време. Ала освен с шевовете, старецът трябваше да се бори и с проклятията на възрастта. Тъкмо приши единия ръкав, когато силите отново го напуснаха и се наложи да почине.

Следващите два дни здравето му още повече се влоши. Съмнението, че няма да успее да завърши костюмът навреме се покрядваше все по-настойчиво, но това не го спираше да опитва. Роклята още не бе готова, но Добри реши да се захване и с панталона, който се носеше под нея.

Вече едва достигаше два часа работа на ден. Алекс не го бе посещавал откакто Добромир срещна Ваня, явно беше зает. На петия ден от началото на работата му, костюмът бе почти готов. Оставаше малко дооформяне, както и кантовете, за които мислеше да ползва жълта дантела. Но вече едва държеше очите си отворени, най-много да зашиеше нещо накриво. “Утре”, каза си той, макар че си имаше едно наум от известно време насам. Тази вечер му бе по-леко. Стискаше палци да завърши костюма, ден преди крайния срок и да успее да я занесе на Ваня.

Само ако денят преди крайния срок не се бе отбил Алекс, за да намери студеното тяло на дядо Добри, който бе издъхнал в съня си. Както и намачкана бележка на масата до роклята, която е шил. На нея, с крив почерк, бе написано:

До Александър Недялков.

Алекс, ако четеш това, значи предположението ми се е оказало вярно — хляб няма вече. Безкрайно съм ти благодарен за всичко, което стори за мен — беше ми приятел, избави ме от самотата, на която бях обречен за последните години от живота си.

Към теб имам една последна молба, момчето ми: намери танцорката, която изнасяше представление на центъра, там, където се разхождахме за последно. Ваня се казва, една такава мургава е, с много дълга коса. Лесно ще я познаеш. Дай ѝ този костюм, тя има нужда от него. Кажй ѝ, че е от дядото, който беше при нея преди седмица, и не смей да приемаш пари за дрехите.

Ще успееш в живота, синко, ти си добър човек. Грижи се за себе, спри ги тия цигари! Надявам се да се видим след много години, не по-малко от 50.

Благодаря ти!

Солени капки напоиха листа, който треперещата ръка на Алекс едва не изпусна. Коленето му се подкосиха и се стовариха на пода, но болката в тях не можеше да се сравни с тази, която изби в сърцето му. Стоя така минути, а може би и часове. Но трябваше да се съвземе. Да се съвземе и да изпълни желанията на покойния си другар.

С много усилия той се изправи, придържайки се за ръба на масата. След минута костюмът за танци вече беше в чантата му, а Алекс се насочи към центъра на града с надеждата да открие въпросната Ваня. Младежът не бе сигурен какви бръмбари са хвърчали из главата на стареца, че да се захване с това, но по-важно му беше да изпълни заветната му молба.

Точно както я бе описал, дългокосата Ваня се бе потопила в представлението си, с малка публика около себе си. Танцьорката изглеждаше на същата възраст като него.

Той се приближи към насъбралите се хора и се сля с тях в очакване момичето да завърши танца си. Щом другите се разотидоха, той остана.

— Ти ли си Ваня?

Жената извърна погледа си към него в изненада.

— Да. Познавам ли те?

И той ѝ разказа всичко. Не само това, което се бе случило през последната седмица, но и за дядо Добри като цяло. Как имал дъщеря, която го оставила тук и заминала със семейството си в чужбина. Как нито веднъж не говори лошо за нея въпреки това, защото я разбираше. Как едва преживяваше, но правеше това, което обича, макар да не се продаваше скъпо.

Не знаеше защо ѝ го разказва, но държеше тя да го узнае. Като че ли искаше още някой, освен него, да го запомни. Да го оцени. Както бе предсказал дядото, тя понечи да му даде парите, които е събрала, но той отказа.

Ваня плачеше. Алекс плачеше с нея. На няколко пъти и двамата се опитваха да кажат нещо, но хлипанията им ги възпираха. Двама непознати стояха по средата на улицата и ронеха сълзи. Как ли изглеждаше това на хората отстрани?

Сигурно старецът ги гледаше отгоре сега и ги хокаше, че циврят за него, вместо да се радват, че е отишъл на вечна почивка.

Ваня успя да се запише за конкурса. Спечели второ място и с наградата направи точно това, което бе планирала. Сбъдна мечтата си, правеше това, което обича, без да тежи на раменете на родителите си.

Костюмът от дядо Добри беше майсторска изработка, макар и незавършена. Ваня вече спокойно можеше да я даде да го довършат, но колкото и парадоксално да звучеше, това щеше да наруши неговата цялост. Тя сметна за по-добре да го остави така завинаги.

Оттогава насам тя се качи на много сцени, с големи публики и най-различни цветни, скъпи и изпипани дрехи. Но нито една нямаше същата стойност като дарените от непознатия възрастен мъж, който бе втикал надеждата измежду нишките им.

Дойде време да излезе на поредното си представление. Заемайки позиция, погледът ѝ зашари из седалките на публиката. На една от тях забеляза Алекс и се усмихна, готова да покори сцената.

Поощрение – проза

*Александрина Андреева КОТЕВА, 18 г.
НУИИ “Илия Петров”, гр. София*

Художникът

— Най-сетне! От половин час чакам!

Трамваят се приближи към спирката и отвори врати. Натали се качи и се настани на едно от любимите си места до прозореца. Тя извади една книга, взета наскоро от столичната библиотека, и се зачете, а транспортът потегли. Бушувщата навън зима си каза думата и сега нямаше търпение да се прибере вкъщи. Там щеше да си легне в топлото легло с чаша горещ чай и интересна книга в ръка. Трябваше да изчака само още няколко минути, а засега ще се наслаждава на топлината и тишината в трамвая... тишината? Действително, защо е толкова тихо? Натали само сега вдигна поглед от книгата и разбра причината. Трамваят бе почти празен и вътре се бяха настанили само тя и един младеж. Това се случва доста рядко. Обикновено в тези часове има толкова много народ, че не винаги й се получава въобще да се качи. Натали рязко прекъсна мислите си, тъй като забеляза отправления към нея поглед на младежа. Тя го проигнорира и отново продължи да чете. Само че, съвсем скоро, тези погледи се зачестиха, а и непознатият всеки път пишеше нещо в тефтера си. В крайна сметка, девойката не се сдържа:

— Господине! Кажете, искате ли нещо? Постоянно ме гледате! Това съвсем не е прилично!

Младежът вдигна поглед от дневника си и, без да продума каквото и да е, стана и се приближи. Сетне, подаде един малък скицник, в който бе изобразена тя. Рисунката бе тол-

кова реалистична, че се виждаше всеки косъм на главата и дори надписа на книгата, която четеше. Тази гледка, а също така и фактът, че някой пожела да я нарисува, повдигна настроението ѝ, и тя се засмя:

— Та значи, Вие сте художник! Колко е красиво! Можете ли да нарисувате още нещо?

Младежът кимна и седна до нея, а след секунда, моливът му се заплъзга по хартията, оставяйки сиви отпечатащи след себе си. Съвсем скоро бе готова нова рисунка и непознатият показа резултата. Работата бе възнаградена с възторга на Натали. Той предизвика усмивка у художника и младежът демонстрира нещо удивително. Той доближи ръка към рисунката и тя, вместо да се допре до листа, потъна в него като във вода. След няколко секунди, ръката излезе от скицника и подаде на Натали истинско, живо зайче. Размерите му съвпадаха с тези на скицата, а страницата бе останала чисто бяла, сякаш нищо никога на беше нарисувано върху нея. Девойката ахна и пое малкото животинче. Тя го погали и обърна удивен поглед към младежа, който седеше и я гледаше с щастлива усмивка. Сетне направи жест с ръка, сякаш му хрумна нещо, взе скицника и започна да създава нови изображения, след което им вдъхваше живот. Съвсем скоро, пространството около Натали се изпълни с живи фигурки на животни, хора, магически същества и множество други създания, а художникът ги управляваше като марионетки. Пред очите на момичето се разкриха прекрасни, вълшебни сюжети, а всяко същество играеше собствена роля. Младежът и показа изпълнените със скъпоценни камъни и кристали пещери на джуджетата, елфийските градове, също толкова прекрасни, колкото и техните обитатели, галактики, украсени с най-ярки звезди и много други удивителни светове! Натали следеше движенията на всяка фигурка, когато забеляза малка жълта пеперуда, летяща право към нея. Тя протегна ръка към тази мъничка светлина и почти я достигна... когато трамваят рязко спря и се чуха неприлични думи откъм ватманската кабина. Натали стреснато се огледа. Всичко бе изпълне-

но с хора, които до сега ги нямаше, а тайнственият художник не се виждаше никъде. Момичето погледна удивено книгата, а когато прочете първите два реда, разбра всичко. Цялата тази магия бе част от историята, която в момента държеше в ръце. Тя се огледа още веднъж в надежда да види необикновения младеж, но от него нямаше ни следа. Натали тъжно въздъхна, след което чу обявяването на своята спирка. Девойката затвори книгата, прибра я в чантата си и излезе от транспорта. Също тъй разстроена, тя погледна трамвая, който тъкмо се готвеше да затвори врати. Понечи да си ходи, когато погледа и се закова на познато лице зад прозореца на транспорта. Същият този момък стоеше и я гледаше. Той ѝ се усмихна и махна с ръка, а трамваят потегли, оставяйки Натали насаме с нейните мисли и фантазии.

Поощрение – проза

Цветелина Симеонова СИМЕОНОВА, 17г.
ППМГ “Добри Чинтулов”, гр. Сливен

Трезвен сън

Буден съм. Сънувам. Отново съм буден, поклащам се леко, но мисля, че е нормално след поредното питие в бара. Спя. Сънувам и виждам себе си, но съм аз и не съм аз. Близо съм, мога да се докосна, но кожата ми не докосва кожата ми, очите ми ме виждат, но не ме разбират. Трезвен сън.

Фаза на сън номер 1

Фаза на унасяне. Няколко минути са нужни, за да заспиш. Отпускаш се. Организмът се забавя. *Хей, спри, това съм аз! Хей!* Едно от най-отегчаващите неща е да викаш на себе си, без дори да се чуваш. Стъпвам на крехкия пясък, който не е мек и топъл, а е студен като лед, който всеки момент може да се пропука под краката ми. Всяка една частица от камъка, превърнал се в прах и попаднал на този бряг, ме гледа, като че ли аз съм виновен, че стоя върху него.

— Стъпваш на недостатъчно здрава повърхност, Алекс! — това е гласът на майка ми. Мамо, казах ти, че искам да уча актьорско майсторство, искам да давам най-доброто от себе си, нали на това сте ме учили с татко! Записах се в театралната трупа на училището, не се ли гордееш? *Не, Алекс, не се гордее, не виждаш ли?* — обадох се аз, но никой не ме чу. Спомних си момента, знаех какво ще последва. Усетих как пясъкът започва да се свлича под краката ми, но отдолу имаше още един слой. Тънък лед, който излъчваше хлада, който изпитах първоначално.

— Искам да учиш нещо, което ще ти даде достатъчно добри приходи. Знаеш, че с баща ти трудно ще съумееш да помагаме и на теб, и на сестра ти. Майка ми стоеше на плажа, ледена като пода, върху който бях стъпил. *Знаех, че ще страдам, виждах го, но не можех да си помогна.* Мамо, аз ще успея! Алекс, няма нужда да говорим за това повече. Избери си по-доходоносна професия! Разгледай възможностите, които предлагат университетите, тъй като Шекспир не е помогнал на никого да стигне далеч! — майка ми викаше и аз чувах думите ѝ двойно. Тънкият лед се пречупи. Границата на любовта ми се снижи, защото цели 16 години преди да взема решение, че искам да отида в НАТФИЗ, вярвах, че любовта е подкрепа, вяра в човека, когото истински обичаш. Този разговор ми показва, че съм грешал какво е любовта — тя те прави сляп за чувствата на останалите, гледаш това какво ще ти даде тя, а не какво можеш да предложиш ти. Все още го вярвам, но виждам себе си с това детско лице, с леко набола брада и хлапашко изражение, което все още вярва, че майка му ще му даде одобрение да следва мечтите си. *Не, Алекс, няма да ти даде* — исках да изкрещя, но вместо това седнах до себе си и се прегърнах, макар и кожата ми да не докосваше нищо друго, освен нелепо горещия въздух спрямо земята, върху която стоях преди малко.

Фаза 2

Забавен пулс, забавено дишане.

Дишай, Алекс. Издишай! Дишай! Това бяха думите, които си повтарях при получаването на всяка една паник атака. Това да ме приемат в специалност “Медицина”, беше съднатото желание на майка ми. След като ѝ споделих за мечтата си, бях записан на уроци по биология и химия, които бяха предварително платени. Щом разбрах това, нямаше начин да се откажа от тях, тъй като знаех колко е трудно за майка ми и баща ми да осигурят каквото и да било за мен и сестра ми. Знаех, че трябва да продължа. Сънят ми ме отведе в онази малка позната стая в студентския блок с общежития. Виж-

дах себе си, седнал на леглото, заобграден от учебници по биология и химия. Изписани листи със задачи покриваха цялото ми бюро. *Съвземи се Алекс! Съвземи се* — говорех на миналото си аз, но знаех, че няма да помогне. Аз извади хапчетата, които му бяха предписали, от раницата и ги изпи, отвори учебниците и заспа. Така се случваше всеки път. На следващия ден имах изпит и не успях да го взема. Медицината беше много далеч от мен самия. Сърцето ми туптеше единствено за изкуството, а дишането ми се забавяше, когато имах възможност да се докосна до театъра. Театърът — моят дом.

Фаза 3

Дълбок сън. Още по-бавен сърдечен ритъм. Организмът се възстановява.

Барът. Моят дом от близо пет години насам. След като не можах да се справя с паник атаките, реших да живея на максимум. Това да уча специалност, която не харесвам, не ми помагаше, затова и реших да прекъсна обучението си. Спрях да поддържам връзка с родителите си, не исках да знаят какво се случва с парите им, пропилены за уроци. Все още взимах стипендия, която дълбоко знаех, че не заслужавам, затова един ден след поредно главоболие, реших, че ще направя нещо ново — ще опитам алкохол. Тази напитка беше единственият ми приятел, утешаващата прегръдка, щастието. В съня си видях себе си, но в мисълта ми усмивката на лицето ми изглеждаше по много по-различен начин. В тъмния бар, сред стените, които ме притискаха, устата ми се изкривяваше като дърво, пречупено от вятъра, изгубило качествата на живота и смисъла да съществува. За първи път се видях отстрани. Седнах на стола до себе си и исках да хвана чашата си, да я счупя и да я хвърля на земята, но не можех. Аз я взе и бързо изпи поредното питие, което му подаваше човекът, когото дълго време считах за близък. Сега, виждайки лукавото лице на бармана, стоящ зад преградата между успеха и упадък на хората, осъзнах, че той е най-лошият в този бар. Залъгващият, оставящият хората да бъдат съблаз-

нени от алкохола, за да може той да спечели пари, които бяха съдбата на нечие дете, на нечий родители. *Не, не можеш да продължаваш — крещях на бармана и на себе си. Гневът ми беше толкова силен, че не можех да спра да крещя. Не си поръчвай още едно, недей! Искам да се събудя, искам да съм трезвен!*

Организмът се възстановява.

Фаза 4

Фаза на сън с бързи очни движения.

Бързах. Трябваше да се събудя. Тичах. Не можех да спра. Къде си? Къде си аз, Алекс или както ще ме чуеш да ти викам? Студеният въздух не ми пречеше да дишам, защото бях жив, не се поклащах от алкохола и не получавах главоболие от учебниците ми по медицина. Усетих онова парещо чувство, което изпитах, косато майка ми отказа да приеме мечтата ми. Този път трябваше да приема себе си. Да направя онова, което чувствам. Знаех къде ще се открия. Тичах и мислех кой е най-прекия път до НАТФИЗ — мястото, където трябваше да отида години преди този сън.

Видях себе си, легнал на пейката пред мястото, което трябваше да ми бъде втори дом. Якето ми беше разкопчано, студът беше посинил устните ми, а в ръката ми имаше бутилка. Онази, която ми даде барманът. Събуди се, изкрещях! Събуди се! Паднах на колене до себе си и се надявах да успея да се чуя.

Буден съм. Пейката пред НАТФИЗ се е превърнала в леглото ми за през нощта. Ставам и хвърлям бутилката, която държа в коша. Закопчavam якето си и се прибирам. Прибирам се, но този път знам какво да направя. Обличам си нови дрехи, взимам книгата със сонети на Шекспир, повечето от които знам наизуст, и тичам към НАТФИЗ. Тичам и помахвам с ръка на себе си, защото сънувах съня, който ме събуди. Моят трезвен сън.

Съдържание

ПОЕЗИЯ

Голямата награда и първо място

Даница Ивова ХРИСТОВА, гр. Велико Търново 5

Второ място

Милица Ивайлова ИВАНОВА, гр. Варна 7

Трето място

Божана Тонева СЛАВКОВА, гр. Бургас 10

ПРОЗА

Първо място

Ния Станимирова ВЪЛНОВА, гр. Варна 13

Второ място

Николай Димитров ПЕТКОВ, гр. Бургас 18

Трето място

Даница Руменова КОСТОВА, гр. Варна 29

ПООЩРЕНИЯ

Поезия

Пламена Димитрова КАРАКОЛЕВА, гр. Велико Търново 36

Мария Георгиева ПЕТРОВА, гр. София 37

Патрисия Радославова ИВАНОВА, с. Челопеч, обл. София 39

Деница Станиславова МЛАДЕНОВА, гр. Бургас 40

Яна Чавдарова ПАНОВА, гр. Пловдив 42

Проза

Велислава Юлиянова ЩЕРЕВА, гр. Русе 44

Спас Веселинов МОСКОВ, гр. Бургас 49

Юлияна Стефанова СТЕФАНОВА, гр. Варна 59

Александрина Андреева КОТЕВА, гр. София 68

Цветелина Симеонова СИМЕОНОВА, гр. Сливен 71

ПЕТЯ – ПРИСТАН ЗЕЛЕН
Национален литературен конкурс “Петя Дубарова”
Бургас, май 2022 г.
Сборник с наградени творби

Съставител и редактор Елица Дубарова

ISSN 1313-809X
Издание на Дом-музей “Петя Дубарова” – Бургас

Петра Лимоза, *графичен дизайн*

На корицата:
Етюд от картината
“Петя Дубарова”, 1986 г., маслени бои
художник Георги Златанов

Печатница М&ВМ ООД
www.mbm-bg.com

Печатни коли 5
Формат 84/108/32

Издателство ЛИБРА СКОРП
www.meridian27.com

Бургас, 2022